

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratom; cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Koroški Slovenci brez manjšinskega prava.

Mesca marca je bila na zasedanju sveta Društva narodov v Ženevi velika razprava o varstvu narodnih manjšin. Pri tej priliki je nastopil zunanji minister Nemčije dr. Stresemann kot vnet zagovornik narodnih manjšin in njihova vega varstva. Briand, zunanji minister Francije, in Chamberlain, zunanji minister Anglije, sta z jasnimi in lepimi besedami raztolmačila stališče svojih držav v tem vprašanju. To stališče se dosti razlikuje od stališča Nemčije, ki jo v njenem prizadevanju za narodne manjšine ne vidijo toliko idealni, človekoljubni nameni, kolikor sebični politični nagibi za ojačenje nemštva v Evropi in na svetu. Jasno je, da imajo Nemci s tem posebne namene napram Poljski, Čehoslovaški, Jugoslaviji ter Franciji. Sad dvednevne razprave — 6. in 7. marca — je bil ta, da se je izbral odbor treh mož (zastopnik Anglije, zastopnik Španske, zastopnik Japonske, ki je poročevalec), ki ima nalogo proučiti predloge Nemčije, Kanade in drugih držav o postopanju z narodnimi manjšinami ter o tem podati poročilo na zasedanju sveta Društva narodov v mesecu juniju.

Temu odboru so poslale posamezne države svoje spomenice, v katerih pojasnujejo svoje stališče v vprašanju varstva narodnih manjšin. Države male antante (Čehoslovaška, Jugoslavija, Rumunija) so poslale skupno spomenico. Njihovo stališče se krije s stališčem Poljske in Francije. Pohiteli sta tudi Nemčija in Avstrija, da pošljeta svoji spomenici. Ti spomenici kar prekipevata vneme za varstvo narodnih manjšin, ki je naloga vsake civilizirane (omikane) države, ki mora vsled tega biti razširjena na vse države ter mora narodnim manjšinam zajamčevati pravico do svobodne in neovirane uporabe lastnega jezika v zasebnem in javnem življenju.

Tako Nemci govorijo, deklamirajo in zahtevajo, kadar gre za varstvo nemških narodnih manjšin po raznih državah, osobito po slovanskih državah. — Kako pa postopajo Nemci, kadar slovanske manjšine v nemških državah zahtevajo svoje pravice?

Slovenci na Koroškem so živ dokaz, kako Nemci dejansko izvajajo varstvo narodnih manjšin, o katerem govorijo tako človekoljubne in milobne besede. Slovenski jezik na Koroškem je brez

prava v javnem življenju. Uradi so mu vsi zaprti, izriva se tudi iz cerkva, kjer zavzemajo mesta slovenskih duhovnikov Nemci, ki po rodu niso Korošci, marveč priseljeni od drugod, večinoma iz Nemčije. Slovenskemu jeziku tudi ni mesta v šolah. Niti ene slovenske šole ni na Koroškem, vse takozvane utrakvistične (dvojezične) šole so v resnici samonemške šole, kjer se slovenščina uporablja kot pripomoček za ponemčevanje v prvem šolskem letu, večinoma pa še celo šolsko leto ne.

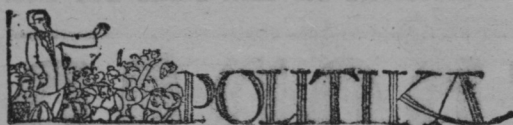
Pod vplivom Nemčije izven Koroške in zlasti vsled prigovarjanja Nemcev v Jugoslaviji so pred dobrima dvema letoma nemške stranke v koroškem deželnem zboru stavile predlog o kulturni avtonomiji (samoupravi) slovenske manjšine na Koroškem. Ta predlog je bil stavljen, ne da bi se prej bili o tem obvestili zastopniki koroških Slovencev. Tako so se koroške nemške stranke takoj na početku cele svoje igre s kulturno avtonomijo poslale v nasprotje s sklepom občnega zbora narodnih manjšin dne 11. julija 1927, ki zahteva za reševanje manjšinskega vprašanja sporazum s prizadetimi manjšinami. Slovenska manjšina na Koroškem pa ni bila niti vprašana za svoje mnenje, ko so nemške stranke izdelale in stavile v deželnem zboru predlog o kulturni »avtonomiji«.

Sredi mesca maja so bile o tem predlogu razprave v odboru deželnega zbora v Celovcu. Kljub temu, da Slovenci niso bili vprašani, ko se je sestavil in predložil omenjeni predlog, so se vendar udeležili razprave v odboru. Pojasnili so Nemcem, kako si Slovenci predstavljajo avtonomijo, ter stavili k predloženemu načrtu svoje spreminjevalne predloge. Ti predlogi so v popolnem skladu s sklepi kongresov (zborov) narodnih manjšin. Zastopniki Slovencev so se postavili na stališče, da je nosilec avtonomije celokupno slovensko ljudstvo na Koroškem, ne pa kaka stranka. Na avtonomijo slovenskega ljudstva bi morala preiti uprava utrakvističnih šol. S tem bi se moralo tudi rešiti jezikovno vprašanje, t. j. vprašanje slovenskega učnega jezika in pouka v nemškem jeziku. Enotnost slovenskega ljudstva zahteva enotnost pouka po vseh šolah, ki jih obiskujejo slov. otroci.

Nemci pa so slovenske predloge o kulturni avtonomiji Slovencev odklo-

nil. S tem so dokazali, da je njihov predlog o kulturni avtonomiji samo pesek, ki so ga hoteli nasuti v oči evropski javnosti, katera se zanima za usodo narodnih manjšin po posameznih državah. Niso imeli namena storiti zakonsko podlago za resnično varstvo slovenske narodne manjšine. Nasprotno so hoteli s tem zakonom slovenski manjšini škoditi. Pravice do narodno-manjšinske šole bi namreč naj bili deležni samo tisti Slovenci, ki so vpisani v narodni kataster (zapisnik). Pri sestavi tega katastra pa bi se od strani Nemcev vsakokrat vršila agitacija in pritisk na posameznike, da bi se ne dali vpisati v slovenski kataster. S kakšnimi sredstvi vršijo koroški Nemci takšno agitacijo, dokaz za to je koroški plebiscit. Z njim so bili koroški Slovenci z raznimi obljubami in pretnjami na prosto ogoljufani za svojo narodnost. Narodni kataster bi torej Nemcem samo služil za sredstvo, da bi število zavodnih Slovencev od leta do leta padalo, v isti meri pa bi rastlo število nemškutarjev. Slovenska kulturna avtonomija, kakor so si jo zamislili Nemci, bi naj bila sredstvo za razširjenje in utrjenje nemškutarije in za upropaščenje slovenske narodnosti.

Ako bi bili zastopniki Slovencev sprejeli takšno kulturno samoupravo, kakor so jo ponujali Nemci, bili bi grobokopi slovenskega naroda na Koroškem. Ponudbe posameznih nemških strank so bile v bistvu popolnoma enake. Liberalnim nemškim nacionalcem (narodnjakom) so zvesto stali ob strani nemški krščanski socialisti in mednarodni socialni demokratje. Kar se poslednjih tiče, na vsa usta povdarjajo svoje mednarodno stališče in svojo nepristranost v narodnih vprašanjih. V resnici pa so največji pomagači ponemčevanja in priganjači nemškutarije — takšni so bili v nekdanji avstrijski monarhiji, in takšni so tudi v sedanji Avstriji, zlasti na Koroškem. »Koroški Slovenec« pripominja v svojem poročilu o pogajanjih za avtonomijo, da se je pri teh pogajanjih pokazal najbolj nemškega zastopnik mednarodne socialdemokratske stranke. Glasilo koroških Slovencev zaključuje svoje poročilo s temi besedami: »Ideal vseh nemških strank je kataster brez Slovencev in slovenska šola brez otrok in brez učiteljstva — avtonomija na papirju.«

V NAŠI DRŽAVI.

Nj. Vel. kralj bo obiskal v kratkem Slovenijo in Hrvaško. Naš kralj bode odpotoval v najkrajšem času na Bled, kjer se pričakuje veseli dogodek. Poleg Bleda bode posetil nadškofijski dvorec Brezovico pri Zagrebu. Za sprejem in bivanje kralja pri Zagrebu so izvršene vse priprave. Vodi jih veliki župan skupno z zagrebškim nadškofom, ker je ta dvorec last zagrebškega nadškofa. Ko bo Nj. Vel. kralj bival na Brezovici, ga bo pozdravila številna deputacija hrv. kmetov v narodnih nošah.

Ministri Male antante odpotovali iz naše države. Po končanih razgovorih med zunanjimi ministri Male antante v Beogradu si je gospoda ogledala nekatera letovišča in znamenitosti v naši državi. Dne 28. majnika so se pa razšli zunanji ministri in časnikarji v Zagrebu. Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš se je odpeljal preko Avstrije v Prago. Do meje ga je spremljal češki poslanik v Beogradu dr. Šeba. Rumunski zunanji minister Mironescu je odpotoval preko Subotice v Bukarešt in ga je istotako spremil rumunski poslanik na našem dvoru do meje. Zastopnik našega zunanjega ministra dr. Kumanudi se je vrnil s svojo soprogo v Beograd.

Važna seja naše vlade po odhodu ministrov Male antante. Dne 30. majnika se je vršila na Topčideru seja ministrskega sveta. Vlada je razpravljala o splošnem mednarodnem položaju naše države z ozirom na države, s katerimi smo sklenili pogodbe, oziroma s katerimi bodemo v najkrajšem času začeli sklepati nove pogodbe. Ministrski svet je obravnaval položaj naše države po zadnjem zasedanju Male antante. Nadalje je ugotovil smerice pogajanj s Poljsko, Grčijo in Španijo. Ministrski svet je ponovno poudarjal našo popolno in iskreno voljo, da se nadaljuje delo v duhu dosedanjih mirovnih pogodb za politiko miru in napredka.

Trgovinska pogajanja med našo državo in Poljsko so pričela v Beogradu dne 2. junija.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz papeževe države. Nove papeževe poštne znamke so že izgotovljene in se bodo izdale, čim bo izvršena ratifikacija lateranskih pogodb. Izdale se bodo s 15 vrednostmi od 5 do 75 centesimov. Na njih se nahaja trojna papeška kruna, kakor na znamkah bivše cerkvene države. Znamke višjih vrednosti imajo sliko papeža Pija XI. Poštna tarifa bo trojna: ena za promet v vatikanskem mestu, druga za Italijo, tretja pa za ostalo inozemstvo.

Krog sporazuma v Parizu. V Parizu se posvetujejo že dolgo časa strokovnjaki velesil in odposlanci Nemčije, kako in koliko bi naj odplačali Nemci po mirovnih pogodbah jim naloženo vojno odškodnino. Zborovanja so bila zelo burna, ker se Nemčija brani prehudih

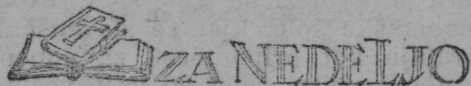
plačilnih bremen. Baje bo prišlo v Parizu do sporazuma, po katerem bo plačala Nemčija 36 milijard mark odškodnine, ki se imajo plačati od 1. septembra 1929 v 37 letnih obrokih v poprečni višini po 2050 milijonov mark na leto. V prvih desetih letih, v katerih je treba Nemčiji z ozirom na njen težavni finančni in gospodarski položaj prizanašati, bodo ostala plačila pod mejo 2 milijard.

Izid angleških volitev. Na Telovo so se vršile na Angleškem v miru parlamentarne volitve. Udeležba je znašala nad 70%. Pri teh volitvah so doživeli doslej v zbornici gospodujoči konservativci hud udarec z izgubo nad 100 mandatov. Nad pričakovanje se je dvignilo število mandatov delavske stranke, ki je dosegla relativno večino. Zbornica šteje 615 mandatov in od teh so po večini ugotovljeni vsi in bo šlo pri morebitnih spremembah le še za neznatne malenkosti. Stanje strank po volitvah je sledeče: konservativci — vodja dosedajni ministrski predsednik Baldwin — so dobili 250 mandatov (iz-

guba 138), delavska stranka — vodja Macdonald — 287 mandatov (pridobili 125), liberalna stranka — vodja Lloyd George — 50 mandatov, druge stranke 5 mandatov. Nobena od vseh velikih strank ne bo mogla sama tvoriti vlade, ampak bo navezana na sodelovanje z liberalci. Novi parlament bode imel 18 ženskih poslancev, dočim jih je bilo v prejšnjem 8. Konservativci imajo 8 ženske, delavska stranka 9. Popolnoma so bili poraženi pri teh volitvah komunisti.

Izid volitev v Belgiji. Pri belgijskih volitvah je dobila vladna večina 104 mandate in sicer katoličani 76, liberalci 28. Ministrski predsednik Jasper je povdaril glede programa vlade po volitvah, da bode odpisala davkov za 1.5 milijard frankov.

Iz Rusije. Na kongresu vseh držav ruske sovjetske unije je na zadnji seji osrednjega izvrševalnega odbora od 600 članov izvolil več kot dve tretjini starih članov. Med drugimi so bili spet izvoljeni: Stalin, Buharov, Rikov in Tomski.

Janez Grande.

Spominski dan 3. junij.

V Karmoni na Španskem je zagledal Janez luč sveta 6. marca 1546 v nekem hlevu, kamor je zbežala njegova mati od prevelikih bolečin. Najprvo so ga vzgajali stariši prav skrbno, ko je nekoliko odrasel, so ga dali v vzgojo nekemu duhovniku domače župnije. Ta in pa župnik sta iskreno želela, da bi nadarjen in čednosten deček postal — duhovnik. Po želji starišev je pa postal trgovec in se je napravil za dobrega računarja in gospodarja, kar mu je prišlo prav dobro na mestu, na katerega ga je pozneje postavila božja previdnost. Šest let se je bavil s trgovino. V svojem 22. letu pa se je umaknil v samotni kraj in je tam prebil dve leti v premišljevanju in strogem življenju. Bog mu je tam dal tudi spoznati, da je kraj njegovega prihodnjega poklica in delovanja mesto Kseres.

Napotil se je tja in je pri nekem duhovniku opravil dolgo spoved o vsem svojem življenju. Ta ga je poslal k hudo delcem v ječi, da bi za nje zbiral miloščine, jih tolažil in bodril h poboljšanju. Tri leta je izvrševal Janez to delo krščanske ljubezni med temi najbolj nesrečnimi z veliko skrbjo in ljubeznijo, potem pa je šel to svoje delo izvrševati v bolnico »Marija Pomagaj«, ker so ga iz jetnišnice izrinili. Pa tudi v bolnici so nastopili proti njemu sovražniki in so ga izrinili tudi od tam.

Ko ne bi bila ljubezen Janeza do bližnjega pravo zlato, bi pri takem nasprotovanju in pri takih težavah postal malodušen in bi vrgel vse v stran. A Janez je svojo samarijansko delo izvrševal, kjer se mu je zato nudila prilika, na cestah, v hišah, in se ni dal odvrniti od tega radi zaničevanja in zasmeha onih,

ki so mu prej v jetnišnici in bolnici metali polena pod noge.

Vendar se je začela stvar obračati na bolje. Kraljevega namestnika, ki je bil hud njegov nasprotnik, je Janez Grande ozdravil in pridobil za sebe. Dva mlada plemenitaša sta mu podarila malo zemljišče, na katerem je že bila tudi stara bolnica, poleg katere je Janez s pomočjo velikodušnih dobrotnikov sezidal novo veliko bolnico. Spoštovanje do njega je vedno bolj rastlo in prihajali so tudi že mladeniči, ki so se mu hoteli pridružiti in delovati pod njegovim vodstvom v blagor bližnjega. S temi je vstopil leta 1579 v Granadi v red usmiljenih bratov, ki ga je ustanovil Janez od Boga. Predstojnik jih je sprejel z velikim veseljem in ko so napravili obljube, jih je zopet poslal nazaj v Kseres, kjer bi naj delovali v ustanovljeni bolnici. Meščani so jih sprejeli z velikim veseljem in so v Janezu videli svetnika. Pa se je vrgel z novo gorečnostjo na svoje delo. Z nežno ljubeznijo je stregel bolnikom, ko je prišla lakota, jim je z veliko skrbjo in modrostjo pridobival vsaj potrebnega kruha, poleg tega je zopet hodil k jetnikom in se je prav posebno trudil, da bi pomagal dekletom in ženskam, katerih poštenje je bilo v nevarnosti.

Pri svojih pohodih skozi mesto je imel tudi navado, da je zbiral otroke okrog sebe. Iskal jih je tudi po stanovanjih, da je skrbel zanje in jih podučeval. To je bilo opravilo, ki ga je prav posebno veselilo. Če je šel tudi čisto v božje reči zatopljen po cesti, pa je zagledal tuje otroke, ga je naenkrat bila sama ljubezen in radost. Obdaroval jih je s slaščicami, jedil, zlasti s kruhom, in je tako posušil marsikatero solzo še zlasti ob času lakote. Tega pa ni delal samo iz nekega naravnega nagnenja do otrok, temveč veliko bolj zato, da bi jih pridobil za Boga in krščansko življenje. Dobro je namreč vedel, koliko teh dragocenih biserov se radi pomanjkanja pravega poduka in vzgoje za vedno izgubi in postane nesrečnih. Da bi

jih obvaroval te nesreče, zato jih je vabil k sebi in se toliko trudil z njimi.

Njegovi predstojniki so mu poverjali vedno nove in težavnejše naloge. Vse je skušal kolikor mogoče natanko izpolniti. Kadar njegove človeške moči niso zadostovale, se je v goreči in zaupni molitvi zatekel k Bogu, ki mu je večkrat pomagal celo na čudoviti način. Tako je nekega zblaznelega človeka, s katerim si nihče več ni vedel pomagati, ozdravil samo s tem, da je med gorečo molitvijo položil nanj svoje roke.

Nazadnje je prišel čas, ko je sprejel zvesti služabnik božji in velik dobrotnik ubogih svoje plačilo. Leta 1600 je izbruhnila v Kseresu kuga, ki je pokosila vsak dan okoli 300 ljudi. Grande je stal pred velikimi nalogami. Skrbeti je moral za vse bolnice v mestu, nadzirati je moral prevažanje in prenašanje bolnikov, pokopavanje mrtvih, pred vsem pa je moral gledati, da je mesto imelo dovolj živeža.

Pri vsem tem je kazal veliko pogumnost in odločno voljo. Poleg tega so ga klicali neprestano k umirajočim, vsak je hotel imeti Janeza pri svoji smrtni postelji. Sredi tega ogromnega dela ga je bila sama ljubeznjivost in mir. Napovedal pa je tudi, da pride smrt tudi nad njega, da bo brez časti pokopan in da bo z njegovo smrtjo kuga prenehala. 26. majnika zbolil. Ležeč na samih deskah v svoji borni celici je izdihnil po sv. obhajilu svojo dušo 3. junija leta 1600. Naslednjo noč so prišli 4. delavci, zavlekli njegovo truplo na dvorišče in ga tam zagrebli. Šele čez nekaj mescev so ga zopet izkopali in ga položili vsaj v rakev. Proti koncu leta 1601 so pa telo izkopali z vsemi častmi in ga pokopali v bolniški cerkvi. 1. oktobra leta 1852 je bil prištet blaženim.

Poleg mučeništva živi v katoliški Cerkvi še nekaj drugega, kar tudi kaže njen višji, nadnaravni značaj. To je ljubezen in usmiljenost do revežev, kakor tega ne vidimo nikjer drugod. To je znamenje, da v Cerkvi res živi naprej in jo navdihuje Kristus, v katerem se je prikazala na zemlji ljudomilost in ljubezen božja.

Za nas pa je ljubezen do bližnjega merilo, koliko je kaj v nas pravega krščanskega, pravega Kristusovega duha. Rekel je namreč Kristus: »Po tem bo svet spoznal, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj.«

Da bi živelo v nas veliko tega duha!

Telovo v Beogradu. Telova procesija se je vršila v Beogradu v nedeljo dne 2. junija. Slovesni procesiji je prisostvoval odposlanec Nj. Vel. kralja polkovnik Radivoje Zlatanovič. Vlado so zastopali ministri dr. Korošec, dr. Srskič kot minister za vere in minister za kmetijstvo dr. Frangeš. Poleg teh članov vlade je prisostvovalo veliko število cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov. Med njimi je bil poljski poslanik Babinski. Dalje so bili v procesiji zastopniki društev. Procesijo je vodil g. nadškof dr. Rodič ob asistenci vse belgrajske duhovščine. Tudi belgrajski listi pišejo, da se je proslavil veliki katoliški praznik sv. Rešnjega Telesa v Beogradu malokdaj tako slovesno in v re-

du kot letos. Priznavajo, da je ta procesija iz leta v leto večja, kar pomeni, da se število katoličanov v Beogradu stalno množi.

Po spravi med Vatikanom in Italijo prva procesija po rimskih ulicah. Na Telovo popoldne je nesel kardinal Cerreti po glavnih ulicah Rima Najsvetejše v mogočni procesiji. Procesijo so spremljale fašistične organizacije. Bila je to prva procesija po javnih rimskih ulicah kot znak sprave med Vatikanom in Italijo. Tudi po drugih mestih Italije so se udeležili Telove procesije zastopniki vojaštva in uradništva.

Katoliške šole na Angleškem. Katoličani na Angleškem so imeli pravico, da so imeli svoje verske šole. Zdrževati so jih morali seveda sami, a zraven so še morali prispevati za zdrževanje splošnih državnih šol. Sedaj zahtevajo, da njihovim šolam da država vsako leto toliko podpore, kakor državnim šolam, ker verske šole državne zelo razbremenjujejo. Kakor je razvidno iz statistike, je na Angleškem 1442 katoliških osnovnih šol s 365.625 učencev. Državno priznanih katoliških srednjih šol je na Angleškem 80 in sicer 23 za fantje in 57 za dekleta. Obiskuje jih 26.639 učencev. Pred 10 leti je bilo samo 45 katoliških šol. Torej res lep napredek!

NOVICE

Sv. birma od 1. do 12. junija 1929. Od 1. do 12. junija se vrši birmovanje v slovenjebistriški dekaniji po sledečem redu: 1. junija pri Sv. Mihaelu v Crešnjevca, 2. v Laporju, 3. v Majšpergu, 4. v Makolah, 5. v Studenicah, 6. v Poljčanah, 7. v Spodnji Polskavi, 8. v Slov. Bistrici, 9. pri Sv. Venčesu, 10. v Tinja, 11. pri Sv. Martinu na Pohorju in dne 12. junija na Zgornji Polskavi.

Na Brezju. Na vprašanja od različnih strani, ali bo letos skupno romanje na Brezje, odgovarjamo, da se bo isto vršilo v začetku avgusta, najbrž 3. in 4. avgusta. Letošnje romanje bode namenjeno pred vsem fantom, ki se naj tega romanja udeleže v kar najlepšem številu. Podrobna navodila razpošljemo v kratkem na vse župne urade.

Sporod proslave desetletnice osvobodjenja Meziške doline in smrti Malgaja, Ermenca in Zapundžiča v nedeljo dne 9. junija je sledeči: 1. Sprejem gostov pri vlakih ob tričetrt na osem in ob desetih. 2. Poklonitev padlim junakom, pokopanim na guštanjskem pokopališču. 3. Sprevod z godbo. 4. Slovesna služba božja na prostem. 5. Pohod k Malgajevemu spomeniku. Obed. 7. Ob treh popoldne koncert vojaške godbe in pevskih zborov; 8. Ob štirih tombola. Za proslavo je dovoljena polovična vožnja na vseh železnicah v Sloveniji. Udeleženci naj kupijo celi vozni listek do Guštanja, listka pa ne smejo oddati, ker velja tudi za vožnjo domov. Odbor bo izdajal legitimacije, na podlagi katerih bodo veljali kupljeni vozni listki tudi za nazaj. Generalna direkcija drž. železnic nam ni ugodila prošnji za po-

Proslava Device Orleanske. Na Francoskem so z vsemi slovesnostmi obhajali 500letnico, kar je Ivana d'Arc osvobodila svojo domovino sovražnika. K slavnostim je poslal tudi papež svojega zastopnika, kardinala Lepicier, ki so ga na Francoskem sprejeli z velikimi častmi. Ob teh slovesnostih je prišlo še do večjega zblizanja med Cerkvijo in Francijo, ki se imenuje prva hčerka Cerkve in jo je papež Benedikt XV. nazval »mater svetnikov«, ki je pa bila zadnje čase Cerkvi zelo odtujena, da celo sovražna. Proslavo Device Orleanske bodo priredili tudi na Angleškem, da popravijo, ker so jo po krivici obsodili na smrt.

Na Ruskem vedno huštel Protiverski duh sedanje Rusije se je pokazal tudi na zadnjem kongresu sovjetov. Tako je bilo sklenjeno, da se 4. člen ustave, ki se je dosedaj glasil: »Da se delavskemu ljudstvu zagotovi svoboda vesti, se Cerkev loči od države, šola od Cerkve in se vsem državljanom garantira svoboda verske in protiverske propagande«, spremeni v »Vsem državljanom se zagotovi svoboda vere in protiverske propagande«. Torej smejo brezverci širiti svoje protiverske nazore, verni še sicer smejo verovati, a širiti svojih nazorov ne smejo. Pa kričijo potem ti ljudje o svobodi!

seben vlak iz Savinjske doline. Savinčane vabimo, da pohitite radi tega Guštanj že prejšnji dan.

Mariborska poletna porota. V ponedeljek je začelo pred mariborskim okrožnim sodiščem poletno porotno sedanje. Tokrat bodo sodili porotniki le o štirih slučajih in sicer o dveh ubojih, enem detomoru in enem umoru, ki je bil preložen od zadnje porote na sedaj.

Znamenita 60letnica. Opozarjamo ponovno na proslavo 60letnice obstoja gimnazije v Ptujju, ki se bo vršila dne 8. in 9. junija. V nedeljo dne 9. junija bo ob 9. uri slavnostna sveta maša v mestni cerkvi. Slavnosti se bodo udeležili predvsem nekdanji gojenci tega zavoda.

Zagrebski nadškof — zlatomašnik. Zagrebski nadškof dr. Ante Bauer je slavil zadnjo nedeljo 50letnico svojega mašništva. Svečana proslava pomenljivega jubileja se je vršila v zagrebski cerkvi sv. Duha, kjer je pel cerkveni dostojanstvenik pred 50 leti novo sveto mašo.

Z nožem v srce. Dne 26. majnika se je zgodil v župniji Sv. Petra pod Sv. gorami slučaj mladostne podivjanosti. — Omenjeno nedeljo zvečer so popivali trebiški fantje v vinotoču Vinka Černelča v Hrastju. Med trebiškimi fanti in 23letnim Karlom Srednikom iz Hrastja je prišlo do prepira radi žensk. Na Srednika je postal v pijanosti ljubosumen Mihael Požeg iz Trebč. V noči je pričakal na povratku Srednika, mu za sadil nož v prsa in mu prebodel srce. Karol Srednik je po nekaj trenutkih izdihnil. Ubijalca so zaprli.

Boj med žandarji in roparji. Iz Murske Sobote v Prekmurju poročajo: V soboto dne 1. junija, je zapazil prekmurski kmet tri proslule tolovaje. O

izsleditvi je obvestil takoj žandarmerijo, ki se je spustila v spremstvu oboroženih kmetov za nevarnimi tolovaji. Kakor hitro so zapazili roparji preganjalce, so se spustili v beg proti madžarski meji. Med pobegom so oddali na zasledovalce 20 strel in ranili lažje dva kmeta. Orožniki so odgovorili na ogenj, ustrelili enega roparja, enega ulovili živega, le tretji je odnesel srečno pete preko meje. Ustreljeni je znani roparski poglavar Josip Vrtar iz Dolnje Lendave, ki je bil s svojo bando dolgo časa strah Prekmurja. Izsleditev življenju in imetju nevarnih lopovov je bila radi tega otežkočena in se je zavlekla, ker so se vedno klatili sedaj po madžarskem, pa zopet po jugoslovanskem ozemlju.

Umrla je dne 30. majnika soproga g. Šolskega upravitelja Milana Sprager v Beltincih, gospa Mara Sprager, stara šele 45 let. Rajna, ki je bila rodem iz Središča, iz znane Majcenovičeve hiše, je podlegla raku na prsni. Trpela je boguvdano že dolgo. Iskala je leka pri mnogih zdravnikih in bolnišnicah, pa ni bilo pomoči. Rajna je bila blaga in krščanska žena in mati. Svetila ji nebeška luč, gospodu soprogu pa naše sojalje!

Smrtna žrtev neprevidnega skakanja na vlak. Na kolodvoru v Domžalah na Kranjskem se je zgodila v nedeljo dne 2. junija nesreča, koje smrtna žrtev je 24letni Rajko Samsa, strojni delovodja v tovarni »Titan« v Kamniku, ki se je mudil po nedeljskih opravkih v Domžalah. Ob sedmih zvečer, ko odhaja vlak z domžalske postaje, se je hotel vrniti v Kamnik. Samsa pa je zamudil vlak in je bil ta že v polnem teku izven postaje. Da pride še pravočasno v Kamnik, je Samsa z vso naglico stekel za vlakom in skočil nanj. Skočil pa je tako nesrečno, da je padel nazaj z vlaka. Padelec je bil tako nesrečen, da je bil na mestu mrtev. Zunanjih poškodb sicer ni imel velikih, pač pa je podlegel težkim notranjim poškodbam. Njegovo truplo so prepeljali v domžalsko mrtvašnico. Rajko Samsa je sin lastnika ljubljanske gostilne »pri Kajfežu« v Florijanski ulici.

Naša vojna mornarica slovesno sprejeta od francoske. Iz otoka Malta je krenilo 10 edinic naše vojne mornarice v Tunis ob afriški obali, kjer jo je slovesno sprejelo francosko bojno brodogradništvo. Naša mornarica bo ostala nekaj dni gost francoske.

Nečloveška mati. V Avstriji v okraju Amstetten se je doigrala dne 29. maja družinska žaloigra, ki je razburkala celi okraj. Delavčeva žena 37letna Avrelia Scheuchl je obesila najprej svoje otroke v starosti: 10 mescev, 3 in pol leta, 5 in 7 let in nato še samo sebe. Omenjenega dne je otročiče praznično oblekla, očedila stanovanje in se nato lotila nečloveškega zločina. Dva najmlajša otroka je obesila na konec postelje, dva starejša na okno. Ko so bili otroci mrtvi, jih je odrezala in z vrvjo krog vratu je položila trupelca vsakega v svojo posteljico. Nato si je končala sama življenje z vrvjo na oknu. Ko je ulomil mož v stanovanje, se mu je nudila grozna slika dejanja nečloveške

matere, ki mu je zapustila poslovilno pismo. Vzrok zločina je najbrž strah pred sodiščem radi tatvine.

Kardinal v letalu. Dne 28. majnika je stopil iz potniškega letala v Aspernu pri Dunaju poljski kardinal dr. Augustin Hlond v spremstvu salezijanskega provincijala. Kardinal se je izrazil zelo pohvalno o hitri ter prijetni vožnji v večjem potniškem aeroplanu, katerega se bo še večkrat poslužil. Cerkveni dostojanstvenik je nadaljeval dne 29. majnika zračni polet iz Asperna v Rim, kjer je prisostvoval Telovi procesiji in proglasitvi blaženim očeta salezijancev Don Boska.

90letnica zadnjega oficirja iz pomorske bitke pri otoku Lissa. Dne 25. maja je obhajal na Dunaju 90letnico rojstva Julij Wurmb, ki se je udeležil kot linij ski lajtnant pomorske bitke pri otoku Lissa, kjer je premagal italijansko brodogradništvo avstrijski admiral Tegetthoff. Jubilant je stopil leta 1875 v pokoj in živi kot dosluženi zasebni uradnik. J. Wurmb je zadnji še danes živi oficir iz znamenite bitke.

Roparski napad. V znamenitem francoskem letovišču Nizza se je zgodil 27. majnika roparski napad, ki spominja na opise Šerlok Holmesa. Zločin se je doigral takole: Notar Martelli v Antibes pri Nizzi je bil poklican zvečer telefonično v vilo nekega Julija Jacquesa. Ime Jacques je bilo notarju znano, ker se je omenjeni oglasil pri njem v pisarni radi nakupa vile, ki nosi ime »Vila pri severni luči«. Notar je bil pri odhodu uverjen, da gre za sklep ter podpis kupne pogodbe. Sedel je v avto, se odpeljal proti vili, plačal tamkaj šoferju in se podal v hišo. Jules Jacques je lepo sprejel gospoda notarja in ga peljal skozi več sob v manjšo, kjer je skrbno zaklenil vrata. Ko sta bila sama, je potegnul revolver in prisilil notarja, da mu je podpisal menico na 150.000 frankov. Iz strahu pred gotovo smrtjo je notar dal podpis in pretkan lopov je shranil menico in nagovoril preplašenega škodoželjno z besedami: »Gospod notar, mi ne boste zamerili, ako vas bom še nekoliko tukaj le pridržal. Da bi vam prepodil vsako misel na pobeg, sem pustil na mizo pritrditi ter opremiti peklenski stroj. Tu na majhni mizi je kovinasta škatla, iz katere peljejo žice do ure na steni.« Nato je zvezal lopov z dvema žicama notarjeve roke in nadaljeval: »Ako bi poskusili pred dvema urama razvezati roke, ali uničiti električno spojeno napeljavo, vas bo raztrgal peklenski stroj na drobne kose in pognal z vilo vred v zrak!« — Zločinec je zapustil sobo, ko je še zaklenil za seboj vsa vrata in pustil v celi vili peklenške muke trpečega notarja samega. Žrtev pretkanega zločina se ni upala dobre pol ure niti ganiti, šele nato je začel brezplodno klicati ter upiti na pomoč. Čez eno uro se je toliko ojunačil, da je izmotal eno roko iz žičnega omota. Iz radovednosti se je še dotaknil škatle na mizi, jo odprl in videl na veliko začudenje, da je napolnjena mesto z dinamitom z nedolžno žagovino. Upil in tolkel je ponovno še eno celo uro zaman na odpomoč. Šele ko je zlomil vrata sobe, v kateri je

bil zaklenjen, je prišel do telefona in alarmiral policijo. V tem času, ko je policija osvobodila gospoda notarja, si je Julij Jaques že pustil v banki v Nizzi izplačati podpisano menico in izginil bogzna kam. Policijska preiskava je dognala, da je lopov pred enim tednom omenjeno vilo nalašč najel, je ostal dolžen najemnino, a rop se mu je sijajno posrečil in ga obogatil.

Žlahta v novoizvoljenem angleškem parlamentu. Na drugem mestu poročamo o izidu volitev na Angleškem. V novoizvoljenem angleškem parlamentu bo zastopano to le zanimivo sorodstvo: Lloyd George, vodja liberalcev, bo imel v zbornici še svojo hči in sina. Macdonald, vodja angleške delavske stranke, bo imel kot poslanca še svojega sina. Baldwin, vodja konservativcev, bo dobil v parlamentu sina, ki je bil izvoljen kot kandidat njemu nasprotni delavske stranke. Glavni tajnik delavske stranke Henderson bo imel v parlamentu krepko oporo v obeh svojih sinovih, ki sta bila izvoljena kot delavska kandidata. Angležinja Mosley in njen mož sta izvoljena, dočim so volitve ločile zakonca Runciman, ker je gospa Runciman propadla z 62 glasovi manjšine. Od sinov pesnika Hell-Caine je bil izvoljen kandidat delavske stranke, dočim je drugi sin kot kandidat konservativne stranke propadel.

Kralj Afganistana zopet v prognanstvu. Mogočno srednjeazijsko kraljestvo Afganistan je že več nego eno leto torišče neprestanih hudih bojov za prestol, za katerega se borijo tri osebe. Enkrat zmaga eden, pa prežene drugega, potem tretji oba itd. Pravomočni kralj Afganistana je našim čitateljem dobro znani Amanulah. Preko cele zime se je ustavljal obema nasprotnikom in napovedoval za letošnjo spomlad začetek velike in v poletju zmagoslavne ofenzive proti vsem sovražnikom. Mesto po zmagi na prestol, je moral zapustiti meje Afganistana in je pribežal v glavno mesto Indije Bombay. Amanulaha spremljajo na pobegu težke skrinje z zlatom in srebrom. Največja med njimi je bila tako težka, da jo je 6 slug komaj dvignilo. Zakladi so shranjeni v podzemlju hotela, kjer je nastanjen ubežni kralj.

Bridka, a vsem očitna posledica zakonolomstva. V neki vasi v Belgiji je zalotil te dni vodja pošte ondotnega župana pri zakonolomstvu. Pograbila ga je upravičena jeza in iskal je orožje, da bi se maščeval nad zapeljivcem žene, ki je skušal za vsako ceno pobegniti. V naglici ni našel nobenega drugega trdega predmeta kakor železno poštno štampljko, s katero je občutno obdelal župana po vseh mehkejših in bolj občutljivih delih telesa. Ko ga je temeljito občestapljal, ga je izpustil na prost. Ko so zapeljivcu rane zacelile, pa so še vedno ostale dobro vidne brazgotine z natančnim datumom, katerega dne in leta ga je zalotil poštar pri zločinskem dejanju.

Kaj takega si lahko privoščijo Amerikalci. Kljub najstrožjim zakonom je po Združenih državah zelo razširjeno tolovajstvo vseh vrst in načinov. Varstvene ameriške oblasti so neprestano na delu, da

izsledijo razne lopove, jih razorožijo in jim odvzamejo strelno orožje. Neizmerne količine revolverjev ter pušk zaplenijo vsako leto v Združenih državah. Zaplenjenega orožja ne prodajo, tudi ga ne shranijo, ampak naložijo ga vsako leto na velike motorne čolne, katere peljejo daleč na odprto morje in pomečejo zaplembo iz čolnov v morske globine.

V aeroplanu so mu prinesli rešilno zdravilo. V kraju Chatham na Angleškem je pičil bogatejšega človeka gad v roko. Pičeni je kačo ubil, izsesal rano, a kljub temu mu je po preteku pol ure roka zelo nevarno otekla. Prepeljali so bolnika v bolnico, kjer je izjavil zdrav-

nik, da bi ga zamoglo ohraniti le še cepivo zoper kačji pik. Potom telefoničnega uprašanja v London so ugotovili, da ni začasno na celem Angleškem niti trohice omenjenega cepiva. Iz Londona so se obrnili telefonično na Pasteurjev zavod v Paris, odkoder so poslali cepivo v letalu, ki je dospelo na zaproseno mesto pravočasno in otelo smrti zastrupljenca.

Težka železniška nesreča. Iz glavne-ga mesta Kitajske Pekinga javljajo, da je iztiril dne 30. majnika na kolodvoru postaja Futschian kitajski severni ekspresni vlak. Nesreča je zahtevala 21 mrtvih in 60 ranjencev.

Popolnoma izključeno je, da bi se posrečilo vladarjem današnje Rusije potegniti kmeta na komunistično kopito.

Brezverski in brezvestni privrženci socijaldemokratskih nauk delajo že nad 10 let vse mogoče poskuse z ruskim narodom, ki so se pa doslej še vsi izjalovili. Glede moči je še ruski delavec danes vladar v deželi, a pomanjkanje ga sili in tira iz mesta v vas po — kruh.

Razmere v Rusiji so začasno tako žalostne ter brezupne, da sta mogoča le dva izhoda: samomor ali zblaznenje!

Nekaj o usodi ruskega kmeta.

Leta 1928 je bila v Rusiji žetev prvič po revoluciji še kolikor toliko povoljna. Kakovost žita ni bila posebna. Vlada tudi ni imela za izmenjavo posebnih industrijskih izdelkov, ki bi bili vaba za prodajo žita. Ne smemo prezreti dejstva, da se ruski narod vedno bolj razmnožuje in da je začelo po preteku 10 let sovjetske vlade primanjkovati zemlje, kar bo prisililo 6 milijonov ljudi k izselitvi v Sibirijo. V predvojnem času so si služili ubožnejši kmetje kruh kot poljski delavci. Sicer dela tudi danes revnejši kmet na polju, a le za takozvano gladno (lakotno) dnino. Še pred izbruhom boljševiške revolucije je živel 85% ruskih kmetov v pomanjkanju in danes nikakor niso na boljšem. Kmet je ljubosumen na strokovnega delavca in sovraži državne uslužbence.

V večje vasi ob železnici se še upajo državni uradniki, akoravno ni tako bivanje vedno priporočljivo. Anglež Lancelot Lawton, ki je napisal veliko delo o boljševiški revoluciji, je obiskal v Rusiji vas, v kateri sta se izpostavljala 2 komunisti. Prav nič nista vedela, kaj se godi krog njiju in kmetje so ju zmerjali. Ruski mušik je bil oblečen v raztrgane cape in že po obrazu bolanega izraza.

Ko so slišali o položaju kmetskega stanu na Angleškem, so začeli pripovedovati o lastni usodi tako-le »Zemlje imamo dovolj, a ne živine in ne delavskih moči in radi tega je izkupiček iz posesti le malenkosten. V prejšnjih letih smo lahko zaslužili nekaj s trgovino, danes tega ni več.«

Najbolj se kaže beda ruskih podeželanov v bolj oddaljenih pokrajinah. Poslopja nekdanjih posestnikov so pro padla, drevesni nasadi so podivjali, ruskemu mušiku se bolj dopade v razdraženi kočuri nego v prostornem posloppju. Obisk tujca v takem kraju je posebnost. Kmetje letijo skupaj, da bi zvedeli kako novost iz ostalega sveta in potožili svoje lastno gorje. Povsod ista žalostna pesem: Izmozgana zemlja, malo delavnih moči, malo konj, malo živine, nič denarja, veliko lakote radi neusmiljenega izterjevanja davkov. Edina kmetska prehrana sta črni kruh in krompir.

Slika notranjosti kmetskih hiš je povsod enaka: surovo obtesana miza s

klopjo, zamazana podoba kakega svetnika, še nekaj ropotije in to je cela oprema. Po umazanih tleh se valjajo nagi otroci, matere in očetje izgledajo radi pomanjkanja vsi kot starci.

»Kulak«, potom revolucije obogateli kmet je danes mogočen. On je v resnici vladar v vasi.

Državne oblasti občujejo le samo z bogatejšimi, za siromaka se ne zmenijo veliko. Vse trgovine po vaseh so zaprte. Življenske potrebščine je potreba kriti z ročnim delom. Zemeljski proizvodi so na isti stopnji kot pred 100 leti, med tem ko je kulak kot posredovalec prodaje obogatel. Cveti pohlep po denarju, siromašnejši sloji so popolnoma obubožali in po vseh pravljicah o svobodi je zavladala sužnost. Država ne more dati kredita siromakom in ti so izpostavljeni izžemanju ter izrabljanju od strani kulakov. Kulakova je uprežna živina, poljedelsko orodje ter mlin. Po nekaterih vaseh je konj taka redkost, da ga nadomeščajo s kravo in večkrat morajo celo ljudje sami vleči svoj plug.

Po vaseh ni osemurnega delavnika, ne določenih dnin — vse narekuje pomanjkanje. Ako je ubogi dolžnik odslužil svoj dolg z delom, potem je tudi pri kraju boljši del leta. Včasih odplača dolg z odstopom enega dela lastne žetve, a potem strada njegova družina in mora govoriti o sreči, ako ga ne zaprejo radi zaostalih davkov. Da se iznebi vseh teh sitnosti, prepusti večkrat celo posest kulaku za par vreč moke.

Vaški sovjeti so odvisni od kulakov in njihov delokrog je le: iztirjevanje davkov.

Po Rusiji je nastalo nekako preseljevanje: kmetje hitijo v mesto za delom, delavci na deželo za kruhom. Anglež Lawton je videl v Novgorodu cele kmetske družine na potovanju.

Šolstvo je popolnoma na tleh. Le nekaj vaških deklic obiskuje šolo, v kateri si pridobijo sinovi kulakov nekaj znanja. Neverjetno slabo plačani učitelji roma od hiše do hiše, od vasi do vasi, prosijo za prenočišče in košček kruha in mnogokrat se uđinja kot ročni delavec. Akoravno je večkrat sam brez verca, ga kmetje prisilijo, da jim krsti deco in opravi mrtvaške molitve.

Izvršitev volitev prepušča vlada po vaseh komunistični mladini. Leta 1925 se je poslužilo volilne pravice 40% kmetov, po nekaterih krajih le 19%.

Zanimivosti.

Kedaj poleti zrakoplov Grof Zeppelin« proti severnemu tečaju. Radi nezgode, katero je doživela zračna ladja »Zeppelin« ob priliki nameravanega, a po viharjih preprečenega drugega poleta v Ameriko, je vodja dr. Eckener spremenil program letošnjih nadaljnih poletov. Kedaj se bo upal zrakoplov drugič preko Oceana v Zedinjene države, še ni znano. Znani raziskovalec severnih krajev švedski profesor Sverdrup je izjavil glede poleta »Zeppelina« preko severnega tečaja sledeče: Predvsem bodo zgradili Nemci v Severni Ameriki na polotoku Alaska eno oporišče za pristanek zrakoplovov, eno pa nekje ob obali Norveške. Gre predvsem za postavitve jeklenih stolpov in sicer enega v Ameriki in enega v Evropi. Obe oporišči bosta gotovi še letos in sicer v dobrih štirih mescih. »Zeppelin« bo po sedajnih ugotovitvah začel s poletom preko severnega tečaja in z raziskovanji severnih krajev v prvi polovici aprila leta 1930. Pri severnih poletih bodo predvsem ugotovili meje severnega morja, nadalje lego in obseg severne pokrajine, fotografirali in v kartah bodo natančno zarisali doslej neraziskano obal ruske Sibirije. Glavna naloga vseh poletov bi naj bila ugotovitev: ali je sploh mogoče v severnih morjih preko severnega tečaja med Evropo ter Ameriko pristati z zračno ladjo ali z letalom.

Aeroplani v podmornici. Dne 16. jul. bo otvorjena v Londonu razstava aeroplanov, na kateri bo videti najnovejše in praktično najboljše iznajdbe na polju letalstva. Angleško zračno ministrstvo bo ob tej priliki pokazalo javnosti iznajdbo: aeroplan, kojega peruti se dasta tako zložiti, da se lahko skrije letalo v podmornico. Glede podmornic imajo Angleži vse polno novih iznajdb. Na razstavi se bosta prvič poskusila v poletih angleški orjaški letali: »R 100« in »R 101«, ki bosta največji na svetu. Iz razstave bo letel en aeroplan iz Londona v Kanado, drugi iz Anglije preko Egipta v Indijo.

Zanimivosti iz letalstva. Na nemškem letališču v Dessau, ki je last Junkerjevih tvornic, se je povsod letalec Neuhofler z Junkerjevim letalom »W 33« 12.500 m visiko in potolkel do njega dosežen višinski polet za 1000 m. — Letalska majorja Weis in Girier sta preletela 5000 km v 26 minutah in 41 sek. Srednja hitrost na uro je znašala 185

km, do njuju doslej največ 139 km. — Letalca Robbins in Kelly sta frčala na enokrilniku neprenehoma 172 ur in 32 minut. Polet sta morala prekiniti, ker je bila nevarnost, da bi se bil razletel propeler. Oba letalca sta potolkla v neprestanem letanju ameriške vojne letalce, ki so vztrajali lansko leto v zraku 150 ur in 40 minut.

Praktični in napredni Amerikanci. Glede naprednega obdelovanja zemlje in uvedbe praktičnih novih iznajdb v kmetijstvu so Amerikanci daleč pred Evropejci. V zadnjem času so upeljali po raznih železniških progah Zedinjenih držav potujoče poljedelske vlake. Tak vlak ima posebne vagone, v katerih so za taisti kraj najbolj prikladna semena, koja je mogoče takoj kupiti. Kupec se lahko prepriča na licu ogleda o prednosti te in one poljske rastline. Zopet drugi vagoni nudijo kmetom najnovejše strojne iznajdbe na polju kmetijstva, katere lahko takoj preiskusi in potem šele kupi, ko se je uveril o njih prednosti ter koristi. Več vagonov je napoljenih z raznimi priznanimi živalskimi pasmami, ki so se izkazale v najnovejšem času. Priporočano živino je mogoče takoj ogledati in kupiti. Na vlakih se vozijo kmetijski predavatelji, ki kupcem pojasnujejo v predavanjih uporabo ter korist najnovejših iznajdb na obširnem polju umnega in naprednega poljedelstva.

Iz zgodovine solnčnika in dežnika. Mnogo starejši od dežnika je solnčnik, kateremu je tekla pred bogznaj koliko tisoč leti zibelka na vzhodu. Solnčnik prvotno ni bila obramba in zavarovalna streha proti pekočim solnčnim žarkom, ampak znak časti, dostojanstva ter božje in vladarske moči. Tisočletja pred Kristusovim rojstvom vidimo pod solnčnikom bogove starih azijskih in afriških narodov in tudi njihove mogočne kralje in sploh vladarje. Od bogov in vladarjev je prešel solnčnik na navadnega človeka najprej na Kitajskem in to še pred Kristusom. Keđaj je priromala uporaba solnčnika iz daljnega vzhoda v Evropo, ni znano. Grki in Rimljani so že rabili solnčnik, ki je bil prvotno znamenje dostojanstva ter moči. Iz solnčnika se je razvil — boljše začela rabiti streha proti dežnim kapljam v srednjem veku po Evropi. Oblike solnčnikov in dežnikov so bile že v starodavnih časih skoro iste nego danes in so razne tozadevne mode le ponavljanje tega, kar so rabili in nosili že prastari azijski narodi.

Znamenita zbirka denarja. V New Yorku ima svojo centralo banka »Chase National Bank of America«, ki je kupila te dni 40 tisoč komadov obsegačo zbirko raznega denarja, ki obsega dobo 5000 let. Tekom 40 let je zbral zbirko Farran Zerbe. Zbirki je dodjana še zraven spadajoča knjižnica. Denarno znamenitost si lahko ogledajo znanstveniki in učenjaki. — Zbirka začenja z babilonsko opeko, vsebuje prvi kitajski papirnati denar, ki je bil v prometu 1300 pred Kristom, in prvi kovani novc iz dobe 700 pred Kristusom. Nadalje vsebuje zbirka denar iz svetopisemskih časov. Med posebnostmi je najtežji denar, ki je bil na svetu v prometu,

in sicer 31 funtov težka, 60 cm dolga in 30 cm široka bakrena plošča, ki je imela nekđaj na Švedskem vrednost 8 tolarjev. Najmanjši denar je iz južne Indije, je zlat in velik kakor glavica navadne knofelce. Zbirka bo še dobila v kratkem znamenitost največ vrednega bankovca Zedinjenih držav: 10 tisoč dolarski ameriški bankovec.

Največja cigara na svetu. Za razstavo v Sevilli na Španskem je izdelala tobačna tvornica v Havanni doslej največjo cigaro, ki je iz najboljšega tobaka iz otoka Kuba. Cigara je težka 2 q, 2,59 m dolga, njen premer znaša pa 42.18 cm.

Nekaj izvaurednega Vam nudi nakup birmanskih daril v trgovini ur in zlatnine M. Ilger in sin v Mariboru, Gosposka ulica 15. Samo prvovrstni proizvodi po čudovito nizkih cenah, kar jamči ogromna izbira. Tudi na obroke brez poviška cen. 580

Kdor hoče dobro obutev, si kupi Karo čevlje v Mariboru, Koroška cesta št. 19. 559

BIRMANSKI se podari dobra ura. Stalna vrednost, trajen spomin. Čudovito po ceni pri **I. PETELN, UGAR** Maribor, Gosposka ulica št. 5.

»Flugs« patentirane kose s kosirjem. Zahtevajte prospekte in navodila brezplačno. Iščem zastopnike in prodajalce v vsakem kraju proti visoki proviziji. Generalno zastopstvo za SHS: Josip Videmšek, Maribor, Koroševa ulica št. 36. 631

Dr. Štefana Žunkovič v Slov. Bistrici ne ordinira od 10. do 23. junija. 688

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg 1. junija so pripeljali špeharji na 32 vozeh 68 zaklanih svinj, kmetje 14 vozov sena, 10 vozov otave, 8 vozov slame in 12 vozov škopa. Svinjsko meso je bilo po 15—27.50 Din, krompir 1.50—2 D, seno 90—140, otava 120—140, slama 60—80 Din, snop škopa 1.50—1.75. Pšenica 2.50, ječmen 2—2.50, oves 1.50—1.75, kuruza 2.50, ajda 2, proso 3—3.50, fižol 5—7, grah 10, čebula 4, novi krompir 10, 1 kumara 10—20, karfijola 5—15, česen 15—20, kislo zelje 5, kisla repa 2, jabolka 6—10, suhe slive 10—12. Mleko 2.50—3, smetana 12—14, jajca 1—1.25, med 20 Din. 1 kokoš 35—45, par piščancev 35—75, 1 raca 35—40 D, 1 gos 70—90, puran 70—140, kozlič 90—135 Din.

Na mariborski sejem dne 23. majnika 1929 je bilo prignanih 15 konj, 16 bikov, 67 volov, 342 krav in 23 telet. Skupno 560 komadov. Cene: debeli voli 9.50—9.75 Din, poldebili 8.50—9, plemenski 6.50—8, biki za klanje 8—9.50, klavne krave 7.50—8.50, plemenske krave 6.50 do 7 Din, molzne krave 7 do 8 Din, breje krave 7 do 8 Din, mlada živina 7.50 do 10 Din, teleta 12 do 13 Din. Prodanih je bilo 378 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 43, v Italijo 35 komadov.

Na mariborski svinjski sejem dne 31. maja je bilo pripeljanih 284 svinj; cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad

100—125 Din, 7—9 tednov stari 225—250 Din, 3—4 mesece stari 380—450 Din, 5—7 mesecev stari 500—550 Din, 8—10 mesecev stari 600—780 Din, 1 leto stari 1000—1200 Din. 1 kg žive teže 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16—17 Din. Prodalo se je 275 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 12 do 13 Din, telečje meso 15 do 22.50 Din, svinjsko sveže meso po 15 do 27.50 Din.

*

Gospodarska obvestila.

Vremenska napoved za mesec junij. Vremenski prerok Adolf Brieskorn napoveduje za junij to-le vreme: Začetkoma noči hladne, vetrovne in oblačne, najbrž nevihte in dež. Od 4. do 5. toplješe, oblačno in mestoma neurja. Krog 8. soparno, močne nevihte z nalivi in ohlajenje mimogrede. Za tem lepo in toplo, neurja samo le tu in tam. Krog 18. se bo vreme splošno poslabšalo, nekaj dni bo stalno slabo, oblačno, nevihte ter dež, vetrovi in precej hladno. Za tem dviganje toplote in spremenljivost. Krog 27. nevihte in hladno. Dne 29. in 30. vetrovno, menjaje oblačno in krajevne nevihte.

Za vinogradnike in viničarje. Opozarjamo na predavanje z demonstracijo, ki se vrši v nedeljo dne 9. junija v Vin. in sadjarski šoli v Mariboru, ker je sila važno. Razpravljal bo namreč strokovni učitelj gospod Franjo Vojsk o zatiranju trsnih škodljivcev in boleznih. Tečaj razpravi bo sledil prost razgovor zanimancev o tem predmetu. Začetek ob 9. uri dopoldne. Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš, ki prireja to predavanje, vabi poleg svojih udov vse, ki se za predmet zanimajo, zlasti pa našo mladino!

Izvoz lesa iz naše države. Jugoslavija je leta 1928 izvozila 2143 tisoč ton lesa v vrednosti 1620 milijonov Din, l. 1927 pa 1758 tisoč ton v vrednosti 1288 milijonov Din. Od celotnega našega izvoza to znaša 25.13% (leta 1927 20.13%). Kam izvažamo les? Na prvem mestu je Italija, kamor od leta 1923 gre 60% vsega našega lesnega izvoza v vrednosti 855 milijonov Din. Na drugem mestu pa je Madžarska s 13.21% (leta 1927 6.50%, v vrednosti 198 milijonov Din. V Grčijo se je uvozilo našega lesa v vrednosti 158 milijonov Din, v Nemčijo za 94, v Francijo za 52, v Avstrijo za 46, v Argentino za 41, v Anglijo za 38, v Zedinjene države za 21 in v Švico za 20 milijonov Din.

Stanje hmeljskih nasadov. Žalec v Savinjski dolini, 31. 5. 1929. Vremenske razmere so bile od našega zadnjega poročila razvoju hmeljske rastline ugodne, ker smo imeli primerno dnevno temperaturo in tudi zadostni padavini. V zgodaj obrezovanih nasadih je rastlina tuhtam že dosegla polovico drogove visokosti, o poznejše obrezovanih je pa zrastle 1—2 m visoko. Vobče je stanje ugodno. Zemlja v hmeljiščih se je že ponovno zrahljala in očistila plevela, v krepkih vrtovih so se pa vrste že lahko obsipavale in zalistnikov otrebile. V nekaterih delih okoliša je tudi nevihta s točo povzročevala nekaj škode. — Minuli teden se je večja množina lanskega hmelja prodala po 10 do 11 Din za kg.

Pozeba v Posavju.

Franc Planinc, kmet, Videm.

Mnogo se je čitalo po raznih časopisih o zimski pozebi v enem ali drugem vinorodnem okraju. Eni zanikajo pozebo, drugi pretiravajo. Vzemimo resnične in očitne podatke zdaj, ker se dajo otipati, če jih eden ali drugi videti noče. Mnogo je še takih, ki pravijo, saj ni tako hudo, ker lepo odganja. Daj Bog, da ne bi bilo in da nobeden od nas ne bi več dočakal tej zimi enake. Kmetujem že 33 let in še ni bilo v mojem niti v sosednih vinogradih opaziti zimske pozebe. Letos Vam pa podam očitno škodo mojih dveh vinogradov, od katerih leži prvi bolj proti zahodno-južni, zaveterni legi, drugi na vzhodno južni opoldanski legi na 255 m nad m. visokem griču Libno, občina Videm. Vinograd je bil zasajen leta 1895 in drugi leta 1910 nekaj s cepljenimi korenjaki in drugi korenjaki na zeleno pocepljeni in pogrubani s sortirano z različnih vrst naše trte, na tri amer. podlage:

Plavec cepljen na Portalis ima 59% mrtvih oces od 100. Plavec cepljen na Monticolo 54%. Kavščina cepljena na Portalis 25%. Frankinja cepljena na Monticolo 25%. Frankinja cepljena na Teleki 9 ima 29%. Rivček cepljen na Portalis 25%. Rivček cepljen na Monticolo 5%. Portugalka cepljena na Portalis 94%. Portugalka cepljena na Monticolo — Imperial cepljen na Portalis 96%. Zlahtnina cepljena na Portalis 94%. Volovna cepljena na Portalis ima 68%. Kraljevina (Moravna) cepljena na Portalis 96%. Magdalenka (Angevini) cepljena na Portalis 95%. Magdalenka (Angevini) cepljena na Monticolo ima 9%.

Od trte, na zeleno cepljene, ni pri meni pozebel niti eden komad, naj si bo ene ali druge vrste. Največ so zdržali mladi nasadi, cepljeni na Göthe. Stari nasadi na Portalis so pa največ trpeli po različnih vrstah. Pretežna večina v našem okraju ima precepljene vinograde s plavcem in kavščino, deloma frankinjo, rivček, volovno in kraljevino. Iz tega je posneti pičlo polovico pridelka nastopno jesen, ako bi ostalo brez uim. Torej vsa prerokovanja ne pomagajo nič, rano ali pozno rezati, ker radi par oces na koncu rožge se ne more oblika trte pustiti, ker se je mnogo šparonov moglo porezati.

Sedaj pa gledati v bodočnost, kako se bo izhajalo! Vinogradniki nimajo nikjer prave zaslombe in zaščite. Kam jadramo, kam plovemo? Leta 1925 je bil slab in pičel vinski pridelok, ki se ni dal vnovčiti, leta 1926 je vse toča uničila, leta 1927 ni bilo tudi tam nič, kjer toče ni bilo, in leta 1928 stojimo na istem mestu, ki se zopet v denar ne da spraviti.

Kar nam je lansko leto od suše ostalo, nam je čez zimo zmrznilo. Semena, krompir, fižol in koruzo je bil marsikateri primoran kupiti, imaš novac ali ne. Sedaj nam pa prihaja čas škropljenja in kje vzeti denar za galico, ker so že vsi predalčki pometeni za preživež in semena. Tisti, ki so opazovali posledice zimskega mraza in njega po-

tek, so se pravočasno obrnili na pristojna mesta, da so jim priskočila na pomoč v toliko, da dobijo galico po znižani ceni 4½ Din. Pri nas se je pa samo govorilo in obetalo, da se bo skrbelo za dobrobit kmeta in revnih, a storilo se ni nič!

Prosimo višje činitelje, da priskočijo v letošnjem slabem položaju v eni ali drugi obliki vinogradnikom na pomoč, da zaščitijo njega vinski pridelok, glavne dohodke našega okraja, ker št. 9 nam ni nobena v prav hvaležnem spominu. Leta 99 smo bili še v vinogradniških povojih. Leta 09 ga je bilo preveč in slabe kakovosti. Leta 19 ga je bilo malo in kislo in leto 29 ga bomo najbrž zopet na brente šteli in je še to vprašanje kakšno bo. Lanske zaloge, kdo jih še ima, bodo prav prišle.

*

Cene žita na svetovnem trgu.

Cene žita so na svetovnih tržiščih zadnji čas znatno padle. So sedaj za 25% nižje kakor lani v tem času. Povod padanja cen so dala poročila iz južno-zapadnih delov Zedinjenih držav Sev. Amerike o ogromni žetvi, ki jo je pričakovati v letošnjem juniju. Poleg pričakovanja jako bogate nove žetve so vplivale na padanje cen tudi velike količine starega žita. Te zaloge so znašale v Zedinjenih državah mesca maja 3795 milijard 890 milijonov litrov, dočim so v maju lanskega leta znašale le samo 2604 milijarde 415 milijonov litrov. V Kanadi znašajo zaloge 3664 milijard 10 milijonov litrov, lani pa so znašale 2636 milijard 130 milijonov litrov.

Zadnja leta se konkurenca žita iz Zedinjenih držav na svetovnem tržišču ni toliko občutila, četudi so Zedinjene države največji producent (pridelovalec) pšenice in koruze na svetu, ker se je večina te proizvodnje konsumirala (potrošila) v Zedinjenih državah samih. Zadnji čas pa so ameriške žitnice tako napolnjene, da je spričo pričakovane nove bogate žetve potrebno misliti na izvoz žita iz Zedinjenih držav. V to svrhu so železnice svoje tarife za prevoz žita v inazemstvo do 30. septembra znatno znižale.

Isto so tudi storile železnice v Kanadi (ameriški državi severno od Zedinjenih držav), ki je sedaj sploh največji liferant pšenice na svetu. Kanada je pri svetovnem izvozu pšenice udeležena s 50%, pred svetovno vojno pa samo s 15%. Kanadski poljedelci, ki so organizirani v zadrugah, so se letos zaručunali, zadrževali so pšenico, pričakujoč višje cene. Med tem pa je v mescih januarju in februarju Argentina s svojim žitom preplavila trg ter tako temeljito pokvarila račune kanadskih poljedelcev.

V Argentini je zadnja žetev bila jako obilna. Ker so tamošnji poljedelci večinoma najemniki brez premoženja, je težnja vseh, da se žito čim prej proda. To se je v letošnji zimi tudi zgodilo, toda dosežene cene so bile tako nizke, da so poljedelci splošno nevoljni.

Pad cen na svetovnem trgu je zadel tudi evropske pridelovalce žita in tr-

govce z žitom. Tako se poroča iz Budimpešte, da so ogrski pridelovalci pšenice in trgovci s pšenico pretrpeli velike zgube. Po zimski so pšenico zadrževali, zahtevajoč cene preko cen na svetovnem trgu. Sedaj se je pokazalo, kako slab je bil ta račun.

*

Ne nascedajte sleparškim posredovalcem na posestiva!

»Slovenski Gospodar« je že marsikaj napisal v korist in obrambo našega posestnika, naj torej napiše tudi nekoliko vrstic v prilog onim, ki iščejo posestva.

Lansko leto sem iskal stanovanje in obrnil sem se na neko tvrdko; ta mi je v resnici svetovala lepo hišico ob periferiji srednje velikega mesta, za naslov pa je zahtevala 80 D. Ker se mi je zdelo predrago, sem odklonil, šel v bližnjo trafiko in ondi brezplačno zvedel za naslov, dva streljaja daleč. Že pri neki drugi priliki so zahtevali za enak slučaj 40 Din za uslugo, kojo vsaka uprava brezplačno stori.

A to še ni bilo dovolj; nasedel sem še enkrat.

V listih sem zaporedoma čital oglase o krasnem posestvu, z lepo lego, lepim poslopjem, toda brez natančnejšega naslova. Obrnil sem se torej tretjič na neko tvrdko in zastopnik me je peljal četrte ure izven mesta, kjer sem našel že davno popolnoma zasedeno posloplje. Oddano je bilo že pred meseci in gospodar mi je prigovarjal, naj kar kupimo, češ: plačal boš kupnino, odškodnino za posevke in fundus instructus, a povrhu boš moral še to popravljati, kar so meni prikriji in utajili. Streha, ograje, okna, tla, vodovod, gospodarska poslopja: vse je bilo lepo prepleskano in polagoma je jela gniloba gledati izpod harve.

S kupčijo torej ni bilo nič, a posredovalcu sem na veliko veselje navzočih plačal 300 Din, dasi ni o posestvu nič razumel in je le gori omenjeni gospodar dajal potrebna pojasnila. Celotna cena pa je bila približno toliko, da je bilo posestvo eno tretjino v resnici vredno, druga tretjina bi znašala odškodnina za posevke, a tretji del je bil čist dobiček oglašujoče stranke. Vrhu tega bi bilo treba še nekaj desetisočakov za popravila! Tako sem torej zgubil skoro tisočak dinarjev za potovanja, odškodnine za posredovanja in sem danes ondi, kakor pred letom dni.

Na imenovanem posestvu si podobni reflektanti z različnimi posredovalci kar podajajo roke v veliko veselje stanujočim strankam. Tako bi ne smelo biti ne v Ljubljani, ne v Mariboru in ne v Celju!

Kupce pozivamo, naj vsak podoben slučaj v listih obelodanijo!

Sv. Barbara, dne 31. majnika 1929.

Fran Klemenčič, posestnik.

Suhe gobe, jajca, surovo in kuhano maslo, zabelo, mast kupuje vedno po najvišji dnevni ceni: Fr. Senčar, trgovina, Mala Nedelja in Ljutomer. — Velika izbira raznovrstnega blaga.

Čebelarstva podružnica za Celje in okolico priredi v nedeljo dne 9. junija popoldan ob dveh poučno predavanje pri čebelnjaku gospoda Rebov-a v Košnici pri Celju. Vsi čebelarji in prav vsi, kateri se za to lepo panogo kmetijstva zanimajo, so uljudno vabljeni! Odbor.

NAŠA DRUŠTVA

V vednost Apostolstvu mož in mladeničev v frančiškanski župniji. Apostolstvo mož in mladeničev ima v nedeljo dne 9. junija ob pol sedmih svojo mesečno pobožnost s pridigo, skupnim sv. obhajilom in sv. mašo za vse člane. Pridite vsi!

Obletnica posvetitve društev v župniji sv. Marije v Mariboru presv. Srcu Jezusovemu. V nedeljo dne 9. junija popoldne se vrši obletnica posvetitve društev Srcu Jezusovemu po sledečem sporedu. Od 2—3 zbiranje društev na dvorišču Omladinskega doma. Nato odhod v cerkev v slavnostnem sporedu, kjer je takoj blagoslovitev nove zastave Poselske zveze, zabijanje žrebljev, slavnostni govor, slovesne litanije z obnavitvijo posvetitve. Po cerkveni slavnosti grede vsa društva v Narodni dom kjer se bodo vrstile deklamacije in govor z godbo. Vso slavnost zaključijo štiri dejanska igra »Zloba in zvestoba«. Pridite, da se zopet navdušimo za nadaljni boj pod zastavo Kristusa Kralja.

Gornja Sv. Kungota. V nedeljo dne 9. junija se vrši v Gornji Sv. Kungoti velika cerkvena slovesnost v čast presv. Srcu Jezusovemu. Dve službi božji. Pred drugo sv. mašo veličastna procesija s kipom presv. Srca po vasi. Popoldan po slovesnih večernicah vprizori Kat. prosvetno društvo lepo, v srce segajočo žaloigro: »Dve materi« v petih dejanjih s petjem. Kdor ljubi božje Srce Jezusovo, naj pride v nedeljo dne 9. junija v Gornjo Sv. Kungoto, da se mu ogreje srce v ljubezni do Najsvetejšega Srca! Popoldan pa vsi iz sosednjih župnij h prekrasni žaloigri po blagoslovu. Sedeži 5 Din, stojišča 3 Din. Igra posega v dno duše in izvablja solze iz oči. Pridite!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Tukajšnje bralno društvo priredi v nedeljo dne 9. junija popoldne ob treh v Društvenem domu lepo igro: »Miklova Zala«, krasno zgodovinsko narodno igro, in burko »Čarodejna brivnica«. Med odmori svira tamburaška godba. Prijatelji poštene zabave se uljudno vabijo!

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru vprizori v nedeljo dne 9. junija krasno dramo v sedmih slikah »Mater Dolorosa«. Začetek ob pol štirih popoldne. Vsi prisrčno vabljeni! — Bog živi!

Turski vrh. V nedeljo dne 9. junija se vrši veselica v Turskem vrhu pri gospodu Jožetu Veseliču za vse bivše ruske vojne ujetnike iz župnije Zavrč in Sv. Barbara in za vse bližje in daljne znance, ki so bili skupaj z gospodom Veseličem v ruskem vojnem ujetništvu. Na povabilo in prošnjo priredi v čast vsem udeležencem Slovensko katoliško izobraževalno društvo od Sv. Barbare v Haložah krasno dramo v petih dejanjih »Lovski tat«. Predstava se bo vršila zunaj na prostem. Vzpored različ. Med predstavo, oziroma odmori sodeluje domači zavrčki tamburaški zbor. Začetek gledališke predstave ob pol štirih popoldne. Dobrodošel vsak prijatelj! Bog živi!

Sv. Andraž pri Velenju. Zopet pripravljamo naše Katoliško prosvetno društvo novo predstavo z izbranimi močmi, katere se bodo uživale v svoje vloge. Igra je tako zanimiva, da

za njo pač ni potreba nobene reklame. Sosedje in prijatelji poštene zabave, v nedeljo dne 9. junija pridite v obilnem številu. Društvena dvorana ni več zadolžena, zato bo vstopnina malenkostna v primeri z užitkom. Bližnji in daljni, na svidenje dne 9. junija ob 3. uri popoldne!

Št. Pavel pri Preboldu. Naš cerkveni pevski zbor vprizori v soboto dne 8. junija ob devetih zvečer in v nedeljo dne 9. junija ob pol štirih popoldne v Društvenem domu v Št. Pavlu spevoigro v štirih dejanjih »Adam Ravbar«. V igri nastopi 26 oseb. Po predstavi poje mešan in moški zbor. Najuljudneje povabljeni vsi!

Sv. Jurij ob južni žel. Telovadni odsek Sv.

DOPISI

Maribor. Dne 29. maja se je vršila občinska seja, v kateri je gospod župan dr. Juvan poročal, da bo treba pri občini varčevati na vseh koncih in krajih. Finančni minister je črtal razne doklade in dohodke občine, tako da bo že pri letošnjem proračunu manjkalo čez en milijon dinarjev. Ker je treba plačevati obresti in kapital od dolgov, ki jih je še napravila nekdanja nemška večina pri občini, ki je podpisala veliko vojno posojilo in ker je občina ta leta najela precej posojila za zgradbo novih hiš in drugih potrebnih podjetij, že samo plačevanje obresti in kapitala na leto iznese par milijonov dinarjev. Novi kanali, tlakanje ulic in zgradba kopališča na Felberjevem otoku in enake stavbe so nujno potrebne. Na zgradbo novih stanovanjskih hiš pa pri sedanjem položaju ni več misliti. — Za mestne otroke bo napravilo olupševalno društvo v bližini spomenika Jugoslovanske Matice novo igrišče na lastne stroške. — Za Magdalensko predmestje se predvideva v novem regulacijskem načrtu dva tržna prostora. Potreba za lastno tržišče v Magdalenskem predmestju je gotovo velika, če se pomisli, da se ravno v tem delu mesta mnogo zida in se tukaj največ ljudstva na novo priseli. — Kino-gledališče je ustanovila vrlo delujoča Katoliška Omladina v svojem domu v Cvetlični ulici šte. 28. Prva prireditel v novem kinu je bila dne 29. maja, ko se je predstavljala lepa igra »Spovedna tajnost«. Priporočamo, da se občinstvo udeležuje predstav tega novega kina. — Prireditel za prireditvijo imamo v Mariboru. Ne mine skoro dneva, da ne bi Maribor posetilo kako pevsko društvo ali kaka skupina igralcev. Tekom 14 dni smo imeli v Mariboru kar osem večjih predstav, koncertov in iger. Občinstvo je že opravičeno nevoljno, ker pri sedanjih težkih gospodarskih razmerah ne zmore zmagati izdatkov za toliko zabav in prireditev. — Krščanska ženska zveza priredi romanje v Rajhenburg. Na železnici imajo romarji polovično vožnjo. Kdor se od članov hoče udležiti tega izleta, naj se z dopisnico oglasi pri predsednici gospej Katarini Bauman v Cvetlični ulici 23.

Pekre pri Mariboru. Na Telovo popoldne se je ob dveh popoldne na Pekrah vršilo blagoslavljanje nove motorne brizgalnice, katero si je nabavilo gasilno društvo Pekre za 45.000 D. Kot botra tega čez vse koristnega orodja je nastopila gospa Helena Kordik. Gasilna društva iz okolice in mnogo odličnega občinstva je prisostvovalo tej lepi slovesnosti. Gasilnemu društvu na Pekrah izrekamo za to najiskrenejšo hvalo in priznanje. Na pomoč!

Limbuš pri Mariboru. V soboto dne 25. majnika popoldne ob štirih so bili na okrašenih vozovih pripeljani v Limbuš trije novi bronasti zvonovi, katere je vila livarna »Zvonoglas« v Mariboru. Prvi zvon D je težek 1410 kg, drugi zvon F 780 kg in tretji A 406 kg. Skupni stroški znašajo 125.269 Din, ki so večinoma že

Jurij ob južni žel. napravi izlet v nedeljo dne 9. junija v Šmartno pri Velenju kjer vprizori zanimivo igro v petih dejanjih »Živa pokopana«. Vsi Šmartinčani in Škalčani kakor tudi drugi, stari in mladi ste iskreno vabljeni v obilnem številu. Ne bo vam žal. Torej na dan, ne bodi zaspan!

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo dne 9. junija obhaja Marijina družba 20letnico svojega obstoja. Ob desetih bo sprejem novink in slovesna služba božja. Popoldne po večernicah se vrši v Katoliškem domu marijanska akademija, sestojeca iz govorov, deklamacij in igre »Lurška pastarica«. Prijatelji katoliške mladine so iskreno vabljeni!

nabrani. Na meji župnije je pozdravil nove zvonove domači gospod župnik v spremstvu treh častitih gospodov duhovnikov iz Št. Pavla in č. g. p. gvardijana od Sv. Jožefa na Studencih. Veliko vernikov je spremljalo zvone na njihov novi dom. Po prihodu v Limbuš so bili zvonovi razvrščeni na stojalo, pripravljeno za posvečenje. V nedeljo dne 26. maja ob osmih zjutraj je prispel prevzvišeni vladika gospod dr. Andrej Karlin. Pri najlepšem vremenu se je vršilo posvečenje zvonov, na kar je prevzvišeni posvetitelj v pridigi razlagal pomen obredov posvečenja in izvajal iz njih naj lepše nauke za naše življenje. Po pridigi je prevzvišeni služil sv. mašo. Po sv. maši je bilo darovanje okoli oltarja, ki bo zdatno pomagalo poravnati plačilne obveznosti. Botri in največji dobrotniki novih zvonov so č. g. p. Placid Bori OSB za samostan Št. Pavel, Kunigunda Matjašič in Jozefa Jauk. Bog povrni vsem darovalcem iz domače in sosednjih župnij. Izpolnijo naj se želje, izražene na slavolokih: »Nebeški mir naj vsaki čas, oznanja zvonov mili glas!« in »Pozdravljeni bodite novi zvonovi, naj vas včakajo pozni rodovi!« Na praznik sv. Rešnjega Telesa se je vršila procesija ob veliki udeležbi vernega ljudstva. Takrat so novi zvonovi prvokrat spremljali Najsvetejša s svojimi milimi glasovi.

Sv. Primož na Pohorju. Po dolgih 30 letih smo imeli Šentprimčani zopet sv. birmo. Vse se je s skrbjo in veseljem pripravljalo na izredno slovesnost. Dekleta so napletle vencev, fantje so postavili 4 visoke mlaje in se dobro preskrbeli s smodnikom. Presvetlega so pozdravili župni upravitelj, župan in dve šolarici. Vsem se je milostni gospod s toplimi besedami zahvalil. Tudi kateheza je šla precej gladko. Drugi dan je bila sv. birma. Ker je precej šentprimških otrok bilo pri sv. birni že v Vuzenici, je bilo tukaj birmanih samo 30. Cela slovesnost, obredi sv. birme in škofova beseda s prižnice so vse župljane močno ganili. Ljudstvo pa tudi ni varčevalo s svojo pozornostjo, zlasti fantje so prožili možnarje, da je kar odmevalo po planinah. Sv. birma nam ostane v najlepšem spominu.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Našo novo gasilno društvo priredi v nedeljo dne 9. junija izlet k Negovi. Pri tej priliki vprizori v grajskih prostorih krasno igro. Gasilci in prijatelji gasilstva, pridite od blizu in daleč! Ne bo vam žal! Uljudno vabi odbor. Začetek popoldne po večernicah ob treh.

Sv. Bolfank v Slov. goricah. Kakor smo že čitali v našem listu, je za večno zatislil svoje trudne oči blagi starček v 84. letu Karl Murko, veleposestnik ter dolgoletni bivši župan in ves čas svojega življenja naročnik »Slovenskega Gospodarja« ter strogo verski narodni mož. Bil je prvi, ki je začel slovenski županovati, takrat ko so imeli nemčurji prvo besedo v občini, a je on premagal ter odstranil vse nasprotnike. Bil je sodno zaprisežen cenilec ter je vsakemu dobro v tem oziru napravil, istotako je bil dolgo let odbornik pri okrajnem zastopu. Nad vse hvale vredno blagemu starčku, da je dal tako lični stolpič postaviti pri občinski kapeli ter dal kapelico vso prezidati in preslikati v letu 1888. Vsa čast gre bla-

gemu starčku, da je bil oče farnih ubogih tako da je bil vsak delno deležen miloščne. Da je bil starček priljubljen, priča njegov pogreb, katerega so se udeležile vse sosedne občine in domači.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Praznik presv. Rešnjega Telesa je praznik ljubezni in edinstvi. Tega so se zavedali prav posebno letos farni trojiške župnije. Strnili so se vsi v eno mogočno in veličastno procesijo, kakoršne naše Slovenske gorice prav gotovo že deset let niso vidile. Posebno pozornost pa so vzbujali pri tem slavnostnem sprevedu zastopani župani in občinski odborniki, požarna bramba, ki je letos prvokrat po prevratu korporativno se udeležila slovesne procesije, in pa trojiški Orel, ki je prvokrat nastopil v svojem novem kroju. — Na praznik popoldne ob treh pa se je zopet številno zbrala trojiška župnija v cerkvi, da prisostvuje slovesnemu blagoslovljenju podobe sv. Terezije od DJ, Male Cvetke Marijine, katero si je omislila tukajšnja dekliška Marijina družba.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Kralj Aleksander je prevzel kumstvo za 12. sina, ki se je pred dva in pol mesecema rodil zakoncema Jakobu in Antoniji Ekselenski v Spodnjem dolu. Za svojega zastopnika je delegiral kralj majorja Lujo Mičiča, komandanta II. bataljona 45. pp. v Mariboru. Cela okolica je postala pozorna, ko je zvedela, da je sam kralj sprejel botrinstvo za sina priprostega bajtarja in mizarja. In vsa župnija je tekmovala, da bi se dan krsta, ki je bil določen za 2. junij, primerno obhajal. Vse ceste in drevesa ter hiše, kjer se je imel mimo peljati kraljev zastopnik, so bile okinčane ne samo s cvetjem in vencji, ampak tudi več slavolokov in mnogo zastav je naznanjalo redko slovesnost. In z gričkov so pokali možnarji. Pri Sv. Jakobu je bil obširen prostor pred cerkvijo in šolo ter županovo hišo podoben velikemu mravljišču. Posebno slikovitost je dalo prireditvi to, ker so imele ženske skoro vse bele rute, a deklice so bile belo oblečene, fantje in možje pa so nosili po večini črne klobuke in temno obleko. Ne pretiravamo, ako trdimo, da je bilo gotovo okoli 1500 ljudi zbranih pri slovesnem sprejemu zastopnika Nj. Vel. kralja. Prvi je v vznesenem pozdravnem govoru pozdravil visoko odposlanstvo gospod župnik Martin Erhatič. Povdarjal je, da je slovenski narod na jezikovni in državni meji izredno srečen, da se je poglavar naše države spomnil slovenjgoriške župnije in je prevzel botrinstvo za sina malega in siromašnega bajtarja. Nato so še pozdravili drugi zastopniki: šolski upravitelj gospod Kegel za šolo in šolsko mladino, starosta slovenjgoriških županov gospod Peklar, mladenka Ida Platajs v imenu odrasle mladine Slov. goric, mladenka Rezika Kraner pozdravi soprogo kraljevega zastopnika in jo prosi, da izroči v imenu slovenske mladine pozdrave hrvatski in srbski mladini na jugu, v imenu gospodarskih in prosvetnih organizacij je izrekel lep pozdrav gospod Anton Rošker, a za osnovno šolo učenka Marija Krušnik. Ginjen od nepričakovano lepega sprejema in sijajne organizacije cele slavnosti se je zahvalil gospod major in v znak radosti pred vsem občinstvom poljubil gospoda župnika Erhatiča. Zbrano ljudstvo je nato v vznesenih besedah pozdravil gospod sreski poglavar dr. Ipavic. Otrok je dobil ime: Aleksander-Alojzij. — Na dvor se je odposlal naslednji brzozjavni pozdrav: »Maršalat Dvora Beograd. Na dan krsta 12. sina rodbine Ekselenski pri Sv. Jakobu, kateremu je kumoval Njeg. Vel. kralj, v velikem številu zbran narod sreza Maribor levi breg s kumom-zastopnikom majorjem Mičičem, zastopnikom državne uprave, županov občin, duhovščine in učiteljstva in zastopnikov okraja izraža Njeg. Vel. kralju in kraljevskemu domu udanost in neomajano zvestobo. Od severne državne meje navdušeno kliče: Njeg. Vel. kralj Aleksander in kraljevski dom naj živi! Sreski poglavar dr. Marko Ipavic.«

Reči moramo, da tako sijajne patriotske

slavnosti v Slovenskih goricah že dolgo ni bilo. Vsekako pa je župnija Sv. Jakob v Slov. goricah prva, ki je imela redko čast, da je bil kralj krstni boter sinu priprostega slovenskega bajtarja in obrtnika. Fr. Ž.

Ljutomer. Prva javna produkcija naše Glasbene šole se je v nedeljo dne 2. junija sijajno obnesla. Uvodno predavanje šolskega nadzornika gospoda Karbaša o važnosti in pomenu te šole ter o skladateljih, je bilo prav dobro podano. Vsi oddelki šole: goslarski, klavirski, zlasti pa še mladinski pevski zbor so svojo nalogo častno rašili. Med posameznimi gojenci smo opazili marsikateri talent, ki bodo šli še v ponos. Občinstvo je kazalo pravo umevanje za vse točke sporeda ter je kazalo z obilnim ploskanjem svojo zadovoljstvo nad lepim uspehom. Najbolj je ugajala Adamičeva lepa skladba »Jurjevanje« in dr. Schwabovo »Dobro jutro« s spremljevanjem orkestra. Želimo šoli še nadaljne uspehe, da dobimo dober v glasbi naobraženi naraščaj. Le naprej in navzgor!

Ptuj. V mesecu majniku, ko se vse veseli življenja in cvetja ter probujajoče se narave, je zadel težek nenadomestljiv udarec hišo gospoda Antona Rašl, župana na Rogoznici. Kruta smrt je s svojo neizprosno koso pobrala ženo Marijo Rašl. Pokojna je bila blaga žena, vedno dobra in globoko verna, posebno ljubezniva pa je bila do revežev, nikdar ni šel ubožec praznih rok od njihove hiše. Bila je dolga leta tretjerednica, še dan pred smrtjo se je z žalostjo opravičila, da ne more k shodu ink sestanku tretjerednikov. Z žrebljem se je pičila v nogo in kmalu dobila zastrupljenje krvi po celem telesu, nobeden zdravnik ni mogel več pomagati, šla je dobra žena v večnost, uživati, za kar se je tukaj trudila. Ogromna udeležba naroda pri pogrebu je pričala, kako spoštovana in priljubljena je bila pokojnica pri vseh. Ob tej bridki izgubi g. A. Rašlu in vsem otrokom naše pregloboko sožalje!

Sv. Urban pri Ptujju. V soboto dne 25. maja je prihrumela od severne strani strašna nevihta z debelo in dolgotrajajočo točo in vodnim nalivom čez naše občine Drstelja in en del Janežovci in Dolič, ki je pokončala gorice in žitno polje popolnoma. Najhuje prizadeta sta oba Drsteljska vrha in Placarski vrh. Enemu malemu posestniku v Drsteljskem vrhu je njivo s krompirjevim nasadom, drugi posestnici v Janežovcih pa njivo s koruznim nasadom zemljo vodni naliv odnesel. Sadno drevje in hišni vrtovi so v omenjenih občinah strašno trpeli. Enake nesreče najstarejši ljudje ne pomnijo. Hudo prizadete revne občine se oblastem priporočajo za nujno pomoč!

Podlehnik. Tu se bo obhajala Antonska nedelja dne 16. junija. Prvo sv. opravilo ob šestih, drugo ob sedmih, tretje ob pol desetih. Romarji imajo priliko opraviti sv. spoved.

Vitanje. Klaverno je končal takomenovani Urbanov sejem. Že v zgodnji dopoldanski uri je strašilo močno grmenje nad Pohorjem in okoli desete ure se je ulila huda ploha, ki je razgnala sejmarje na vse strani. Kramarsko blago se je baje valjalo kar po luži. — Zadnji čas se je začelo tukaj pobirati za nove zvonove za podružno cerkev sv. Antona. Želeti bi bilo, da bi se to delo pospešilo ter da bi bili ljudje, ki so še razmeroma precej premožni, bolj požrtvovalni ter bi darovali nekoliko večje zneske. Jih je precej, ki imajo posebno v gozdovih vrednosti na stotisoče. Tudi so nekateri začeli letos les izsekavati kar na debelo, kar pa ni odobravati, posebno ne na mestih, kjer je bolj počasna rast in so za trenutni dobiček uničeni dohodki za dolgo vrsto let. Kmetje, varujte svoje gozdove in jih ne prodajajte dobičkaželnim ljudem, ki potem take gozdne deleže izkoristijo samo za svoj žep!

Zadrebka dolina. Po ogromni večini spoštuje in praznuje praznik presv. Rešnjega Telesa naše verno slovensko ljudstvo. Spoštujejo ga uradi, društva, trgovine itd., da moramo priznati, da vidimo pri procesijah tudi takšne, ki jih drugače prav malo kedaj vidimo v cer-

kvi. Ogorčeno pa moramo pibiti dejstvo, da naši flosarji (seveda ne vsi) oskrunjajo ta visoki praznik kakor tudi druge s plavljanjem flosov. Brez potrebe odhajajo na praznike od doma, motijo in odvrtaajo ljudi od službe božje in pohujšujejo s tem ko kričijo, motijo še celo službe božje ter opravljajo težka dela. Z ozirom na to, da nekaj pridobijo na praznični dan zaradi odplačevanja zamude, onečaščujejo praznike, ne da bi niti najmanj opravili svojo versko dolžnost. Kako obsojajo ljudje te materijaliste in se čudijo, da oblast v tem pogledu ne stori koraka.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. V noči 25. majnika je nenadoma nastal požar v Okonini pri žagah Ignacija Zavolovšek in Jakoba Černevška. Pogoreli ste popolnoma obe žagi kot tudi mizarska delavnica, pri kateri je posebno hudo prizadet mizar Jože Herman, kateremu je v delavnici pogorelo že več izgotovljene hišne oprave in mizarsko orodje. Škoda je velikanska, ki pa je krita le z majhno zavarovalnino. Prišla so na pomoč takoj gasilna društva Grušovlje, Sv. Frančišek, Ljubno in Pobrežje z novo motorno brizgalno, ki res izvrstno deluje. Kako je požar nastal, se ne ve, ampak misli se, da je vzrok nesrečno in nepotrebno kajenje.

Zreče. Umrl je posestnik Sadek Franc, star 64 let. V javnem življenju bil je kremenita osebnost, ravnal se je vedno po navodilih »svojega« časnika »Slovenskega Gospodarja«. Posestnik in bivši načelnik Mladeniške zveze Lajhar Igo pa se je poročil z Marijo Kumar od Sv. Kunigunde. — Pri občnem zboru Hranilnice in posojilnice smo zvedeli, da je zavod leta 1928 imel za 727.107 Din prometa. Varčevalci so vložili 218.307 Din, vzdignili pa Din 137.807. Vloge so torej narastle za krogljo 70500 dinarjev.

Konjice. V konjiškem okraju je rastla vinska trta, ki je stara 45 let. Bila je rodovitna do lanskega leta. Letošnja huda zima jo je pa čisto uničila, tako da je sedaj popolnoma suha in ni nič upanja, če se še kaj ozeleni. Leta 1918 je imel ta trs 1800 grozdov, leta 1922 pa 2000 grozdov, potem pa zmiraj manj do lanskega leta. Lastnik trte je umrl pred dvema mesecema, on je trto tudi vsadil. Tako stare in rodovitne trte je malokje najti!

Ponikva ob južni železnici. Na Telovo smo pokopali vdovo gospo Marijo Bolé. Naj v miru počiva! — Svetoletnih procesij so se župljani udeležili v prav obilnem številu. Prav tako je bila veličastna tudi procesija na Telovo

Scetensko pri Šmarju. Na trojičko soboto naš je zadela huda šiba. Huda ploha s točo je napravila občutno škodo posebno pri nas ter na zapadu Sv. Miklavža, v Dvoru, Vrhu, Krčevinah in Vodenovem. Vdarilo je tudi pri vdovi Galuf v hišo, ki je popolnoma zgorela. Bog nas varuj treska in hudega vremena!

Stranje pri Šmarju. Pol Telove procesije smo opravili pod milim nebom, za drugo polovico nas pa je dež nagnal v cerkev, da smo jo še pobožnejše opravili. Veselilo nas je slovesno zvonjenje pri Sv. Roku — prvokrat po vojni. V kratkem dobi tudi Sv. Tomaž dva nova zvona in potem bo gotovo tudi naš Pold prav pridno zvonil.

Dobova. Iz naše fare se redko kdaj kdo oglasi. Da se na naš kot ne bo čisto pozabilo, moramo vse eno nekaj vrstic žrtvovati za našega »Slovenskega Gospodarja«. Na praznik sv. Rešnjega Telesa smo imeli krasno vreme, tako da si lepšega nismo mogli želeli. Samo procesija je bla mnogo krajša kot druga leta. Vsa čast ognjegascem in ločki godbi. — V naši fari se že tri leta govori o novem kolodvoru, vse je bilo od strani železniške uprave dobro pripravljeno in tudi dobre volje je bilo v Beogradu dosti. Kdo je kriv? Zastopnikom naroda, čijih dolžnost je, da se brigajo za take javne naprave, pa povemo, da zahtevamo od vas, da storite, kar ste zamudili.

Sv. Rupert nad Laškim. Dne 26. majnika se je tukaj poročila Julika Gril iz vrle krščanske in zavedne hiše v Mačkovcu z mladeničem Stefanom Čuber iz Jurkloštra. Mladeniška in dekliška družba je ta dan počastila v cerkvi svoja vzgledna člana. Družba veselih svatov je nabrala svoto 100 Din za novo cerkev Kristusa Kralja v Hrastniku. Vrlima novoporočencema pa kličemo: dal Bog srečo in blagoslov! — Mlada deklica Marija Cepuš, ki je bila v službi pri Mihaelu Videc v Pušenjcih, je šla v nedeljo dne 26. majnika v Celje k sveti maši. Ker brv na Bregu čez Savinjo še ni popravljena, je mahnila kar čez železniški most. Kar pridrvi osební vlak iz Laškega za njo; lahko bi skočila na stran, a jo je ropot vlaka tako zmedel, da je padla pod vlak, ki jo je v trenutku zmečkal. Bila je pridna in poštena mladenka! — Sadje je v majniku zelo veliko obetalo, a sedaj so jabotka skoro do zadnjega odpadla; cvetoder je napravil nepopisno veliko škodo.

Pišce. Do leta 1924 so si požrtvovalni župljani priskrbeli bronaste zvonove za župnijsko cerkev in za pet podružnic. Zato je umljivo, kako težko so jih čakali okoličani podružnice Sv. Jedert, zlasti ker se na njihov prijazen hriček le malokdaj sliši glas zvona. Kljub uimam, ki so zadnja leta kar zaporedoma zadela ravno Pavlovas, so častilci sv. Jederti zbirali in tako zbrali za dva jeklena zvonca, ki sta stala z inštalacijo vred 9000 Din. Sobota 18. maja je bil tisti presrečni dan, ko so jih v slovesnem sprevedu pripeljali iz brežiškega kolodvora, binkoštni pondeljek pa tisti nepozabni dan blagoslavljanja, ko so ju potegnili v zvonik. Zvona sta: glas B 410 kg in glas G 149 kg. Ko sta se oglasila, smo bili vsi nepopisno vzradoščeni nad njunim prijetnim zvenenjem. Nešteti venci, godba domačega godbenega društva, ubrano petje in streljanje iz 21 topičev, s katerimi si je dal nemalo opraviti požrtvovalni nabiralec Omerzu Jožef, je povzdignilo cerkveno slovesnost. Za botra zvonoma sta pristopila g. Alfred baron Buttler-Moscon in g. Stojan Josip s svojo soprogo, fmejtelj parne pekarnice v Pišecah, ki sta s svojima velikodušnima daroma pripomogla, da sta zvonca že plačana. Posebno zahvalo smo dolžni tudi 77letni gospodinjji Volčanjšek Mariji in cerkvenima ključarjema, zlasti Pikelčevi obitelji, ki je ta dan tako svečano pogostila toliko ljudi. Kaj bi moglo naše ljudstvo tako dvigati nad vsakdanje skrbi in mu dati toliko duhovnega veselja kakor sv. Cerkev s svojimi tako mnogovrstnimi svečanostmi.

ZA RAZVEDRILLO

Sodnik možu, ki hoče dati zakon ločiti: »Torej res mislite, da na nobeden način ne morete več skupaj živeti s svojo ženo?« — Mož: Odstopim Vam jo za 14 dni, potem pa sami sodite!

Vdova beraču: »Tukaj imate par čevljev od mojega rajnega moža. — Berač (ogleduje čevlje): »Hvala! Dobro, do-

bro, pa je bil res že skrajni čas, da je umrl.

Kaka razlika je med tatom in zdravnikom? Ko tat odide iz hiše, ljudje vedo, kaj jim manjka, ko pa odide zdravnik, pa tega ne vedo!

Odvetnič draži župnika: »Gospod župnik, kaj mislite, kdo bi dobil pravdo, če bi se tožila duhovnik in hudič? — Župnik se odreže: »Brez dvoma hudič, ker ima največ advokatov na svoji strani.«

Stara ženka se vrača z božje poti domov. Mirno sedi v železnici in moli tiho zase rožni venec. Prideta dva mestna gospoda in se hočeta šaliti iz nje: »No, mamica, ste bili na božji poti na Brezjah? Tam ste videli celo sveto družino, kaj ne? Voliček in osel sta gotovo bila tudi zraven?« — »Ne, odgovori mamica, »te sem šele sedajle na železnici videla.«

Tat pride ponoči skozi okno v sobo nekega kaplana. Odpre omaro in išče denar. Kaplan se zbudi, gleda nekaj časa tiho tata, potem pa reče: »Ti bedak, kaj pa iščeš? Kako hočeš ponoči kaj najti, ko jaz niti pri belem dnevu ničesar ne najdem!«

Prihod s planine. Mlad mož lovec po poroki stopi v sobo, rekoč: »Ustrelil ga sem, ustrelil!« — Žena veselo in nestrpno: »Koga, zajca ali celo srnjaka?« — Mož: »Ne nori kozla, s tem, da sem vzela tebe, ki si baje še strižo hubi-kopfa — dolžna!«

Opravičen strah. Vdovec po hudi polovici zapazi zrakoplov, o katerem še ni slišal, še manj pa ga kdaj videl. Preplašen drkne mimo gruč gledalcev in se spusti po lestvi na visle. Ko se čez nekaj časa vrne, ga sreča na dvorišču sosed in ga vpraša: »Čemu si pobegnul, bal si se, da bi te požrlo, kaj?« — Vdovec: »Požrlo, ha-ha, kdo to pravi? pač pa sem se bal, da utegne biti to moja Urša, ki jo je sv. Peter iz nebes zapodil!«

V šoli. Učitelj: »Julčka, povej, koliko volov imate pri vas?« — Učenka: »Sedem, pa eden je krava!«

Kuharska izkušnja. Praktična kuharica, ki jo je najela boljša obitelj za poduk svojih dveh hčeric o kuharski vedi, razlaga nekoč zadnjima: »Mi imamo v kuhinji tudi snovi, katere se ne skladajo, kakor na primer: mleko in kis, liker in olje, sladkor in poper in povej Slavka, in kaj se še ne sklada?« — Dekle: »Ščurki in juha!«

Tolažba. Župnik in zdravnik sta stala pred hišo v živem pomenku. Mimo pride žena, ki je pred tednom pokopala svojega moža. Župnik jo ustavi: »Kako

je, mati, sočustvujem, upam, da ste se že potolažili?« — Vdova: »Bridko je, gospod župnik, zelo bridko, edino to me tolaži, da je Luka tako srečno in lahko končal!« — Tu pa poseže vmes gospod zdravnik in reče: »Čujte, mati, to pa se imate zahvaliti mojim zdravilom!«

Dobro se mu je odrezal. Trgovec, kateri je navzlic dobri denarni razpoložnosti puščal svojo Plugarjevo kmetijo v skrajni nemar, se pošali nekoč z nekim kmetom: »Ribič, povej, kaj dela vrag danes?« — Kmet se namuzne: »Na Plugarjevem pesek preseva, da si postavi nov hram!«

Vabilo.

na

REDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in pesojilnice pri Sv. Juriju ob južni žel., r. z. z n. z., ki se bode vršil v nedeljo dne 16. junija 1929 ob pol osmih v njenih uradnih prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1928.
3. Čitanje revizijskega poročila.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. 686

Novi sodi od 300 do 400 litro poceni na prodaj. Izdelujem gnojnične sode na novi način zelo poceni in zelo trpežno iz trdega in mehkega lesa. Ako je več dela skupaj, grem na dom. Zvonar Jožef, sodarstvo, Staritrug pri Slovenjgradcu. 697

Iščem posojilo 25.000 Din za eno ali dve leti. Potrebujem za izplačilo nakupljenega posestva. Denar se da lahko vknjižiti. Ponudbe na upravo lista pod »Gotova varnost«. 699

Sodarskega pomočnika sprejme Jože Ogorevc, sodar v Brežicah. 694

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu: Fran Repič, sodarski mojster, Ljubljana, Trnovo. 696

Sedlarskega vajenca, zdravega, poštenega, takoj sprejme Jože Jug, sedlar, Žalec. 693

Na prodaj nadstropna hiša z vrtem v vasi Staritrug pri Slovenjgradcu za ceno 23.000 D. Več se poizve pri občinskem uradu v Starim trgu. 695

Lepo posestvo ob cesti prodam za 57.000 Din. Naslov v upravi lista. 698

Posestniki poljedelci povečajte Vaše dohodke.

Ukvarjajte se z vzrejo kožuhastih živali: Srebrne lisice, Minx, Nutrias, Skunk, Opossum itd. Mi Vas bomo podučili. Mi Vam bomo pomagali in Vam uspeh zagamočili. Mi smo v stanu, da Vam dobavljamo živali, katerih kvaliteta in razmnožitev se ne da nadkriliti. Pojasnila dobite od: **Nr. L. Timmerhans, Administrateur-Delegué, de la Sté Ame pour l'Élevage et le commerce des Animaux à Fourrure (S. E. C. A. F.) 7 I, Boulevard d'Avroy, Liege (Belgien).** 689

Prodajalka z dežele, prikupljive zunanosti, zgovorna, dobra računarica, slovenskega in nemškega jezika zmožna, poštena, nepokvarjene preteklosti se sprejme v majhno trgovino z usnjem na deželi. Cela oskrba v hiši. Ponudbe po možnosti s sliko pod »Zanesljiva 21« na upravo lista. 690

Sprejmeta se takoj dekla in hlapec h kravam. Naslov v upravi lista. 691

Prodam dober gepel: Jakob Kramberger, Partinje, p. Sv. Jurij v Slov. gor. 683

Fant zdrav in močen se želi mesarsko izučiti, sposoben za vsako delo. Naslov: Maribor, Gosposka ulica 23, pri hišnici. 692

Plijušal Privatni pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt) Sečovo dr. Pečnika, pošta Rog. Slatina. Zdravniki priporočajo zavod! Prospekt 3 Din. 676

Barve vse vrste, firnež, lake za slikarje dobite v trgovini Fr. Senčar, Mala Nedelja. 685

Sadjarji in kmetovalci, pozor! Pri nakupovanju sadnih mlinov se izvolite obračati na tovarno Lorber et Co. v Žalcu, Sav. dolina, katera izdeluje iste tako, da pri mletju sadje ne pride v dotiko z železjem in sadjevec vsled tega ne počrni. Cena za velike 2000 D, za manjše 1000 Din v tovarni. Znotranjost mlina je lesena z cinkastimi zobmi. Vsa poljarska daje radevolje tovarna Lorber et Co. v Žalcu. 678

Vajenca

sprejme železnina Koradžija, Maribor, Aleksandrova cesta 680

Učenca sprejme takoj: Hodnik Ludvik, čevljarški mojster, Selnica ob Dravi. 682

Pekovski učenec, močen, 15 do 18 let star, se sprejme, in starejši samski mož, ki bi stregel konjem. Studenci pri Mariboru, Na obrežju štev. 3. 682

Dekla, ki se razume na gospodarska dela, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji: Slaček, Hrenca, Sv. Peter pri Mariboru. 687

Krojaškega učenca ne čez 15 let starega sprejme Franjo Uhl, krojaški mojster, Šmarjeta ob Pesnici. 679

Rogaška Slatina pred 250 leti.

Zdravilišče Rogaska Slatina je prišlo v posest dragocene zgodovinske knjige, ki jo je spisal leta 1687 Dr. Joh. Benedikt Gründel. — Dasiravno je bil prvi, ki je seznanil medicinsko vedo z rogaškimi vrečci, že dr. Pavel Porba, zdravnik cesarice Eleonore, soproge avstrijskega cesarja Ferdinanda III., ko je l. 1679 v svojem delu »Praxis medica« poročal o krasnih rezultatih, ki jih je dosegel na Dunaju z zdravljenjem rogaške slatinske vode, vendar moramo smatrati kot prvo obširno in znanstveno delo v balneološkem pogledu »Roitschcrenek«. Zlasti je zanimivo dejstvo, da je takratni zdravnik dr. Gründel spisal to knjigo že leta 1685 v latinskem jeziku ter jo je dve leti pozneje sam prevedel v nemški jezik. — Knjiga obsega poleg dolgega uvoda še 406 strani. V 48 poglavjih opisuje ne le samo način izvora mineralnega vrečca (ki je šele leta 1819 dobil ime »Tempel« in ki še dandanes obstoja), temveč tudi kakovost vode, podzemeljske tvorbe, lastnosti vode in razne kemične preizkušnje. Nadalje omenja razne indikacije in način, kako, koliko in kedar naj se zauživa od te vode iz tega »Zlahtnega vrečca«, kakor ga čisto imenuje. Razpravlja natančno o dieti, ki se je morajo držati bolniki ter o načinu življenja, kadar se zdravijo z uživanjem te vode.

Zdravilno moč rogaške slatine je poznal dr. Gründel tako dobro, da ji je posvetil mogočni

slavospev, ki v njem poveličuje rogaško slatino nad vse druge zdravilne vode. V tej knjigi najdemo na drugi in tretji strani pesem, ki jo je on sam složil v latinskem in v nemškem jeziku.

V slovenskem prevodu bi se glasila pesem približno tako-le:

Tik svetega Križa vir »Zlahten« žum!
ki bolnemu telu spet zdravje deli.
Kreposti je silna, ker žolč nam purgira,
iz tela navlake kaj hitro iztira.
Če v sklepe Ti stopijo soki strupeni,
da roke otekle so in pa koleni,
kaj hitro Te boče ta vrelec ozdravi,
ker soke iz tela drugod bo odpravil.
Če jetra so vneta in vranca je bolna
in kolika tudi je muke že polna,
če v vroči Ti glavi imaš bolečine
in srce trpi vsled grozne vročine,
v ledvicah če zbira se pesek ali kamni,
želodec pa pozabil celo na delovanje;
tedaj se pokaže koj vrelec moč,
ki z lekem koristnim je vedno v pomoč.
Le tiho oj Nimpfe in slavne Ve rekel
Če ravno Parnasa rosite na veke!
Poskrite se vrečci vsi drugi okoli,
od vseh je rogaški nam najbolj po volji!
Pijača nebeška je bila in boji
stotisoč ljudi to lahko pogodi!
Zaklad je to Štajerske zgolj dragocen,
Zato ga poskusi, popij in omeni!

ZA NAŠO DECO čudodelni prstan.

Kmet je v gozdu ujel škrate. Škrat ga je milo prosil, naj ga zopet izpusti, in mu je obljubil čudodelni prstan. Kmet se je dal preprositi, izpustil je škrate in je dobil prstan. Škrat je rekel: »Prstan ti uresniči eno željo, če ga dvakrat zasuješ na prstu. Pomisli pa, da je v njem samo ena edina želja in izberi pametno!«

Kmet si je nadel prstan na roko in je vesel korakal proti domu. Razmišljal je, kaj bi si želel. Ker še ni bilo pozno,

je šel v bližnje mesto, da bi tam videl, kaj je lepega v izložbah in da bi si mogel kaj izbrati ter doma presenetiti ženo. Postal je pred zlatarjevo izložbo, pa si je mislil, koliko več je vreden nje gov prstan, kakor vsi tisti bleščeči prstani v oknu. Zlatar ga je nagovoril in vabil, naj si kupi prstan.

»Vsi vkup niso vredni toliko ko ta-le, ki ga imam na prstu.« In v svojem veselju in ponosu je povedal zlatarju, kakšno moč ima prstan na roki. Zlatar si je mislil, kako bi prišel do te dragocenosti. Povabil je kmeta, naj prenoči pri njem, in se je ponudil, da mu bo drugega dne razkazal, kaj bi bilo v mestu takega, da bi bilo vredno edine želje, ki jo je mogel izpolniti prstan.

Ponoči je zlatar natihoma snel kmetu prstan iz roke in mu je nataknil navaden zlat prstan, ki je bil čudodelnemu na zunaj skoro povsem enak. Zgodaj v jutro je zbudil kmeta ter mu je povedal, da zanj nima časa, ker ima nujno delo. Kmet je pogledal, ali ima še svoj prstan, je zahvalil zlatarja in se je podal proti domu, da se domeni rajši z ženo, kaj bi si bilo dobro želel.

Zlatar pa je skočil v svojo sobo, zaklenil vrata in priprl oknice, da ga nihče ne bi videl. Potem je zasukal prstan dvakrat in želel: »Takoј hočem imeti milijon zlatnikov!« Komaj je to izgovoril, že je začelo kar deževati zlatnikov. Več in več jih je bilo, padali so mu na glavo, na ramena, zasuli so vse oko-

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

'Toda gospod Leblanc ni bil vajen, da bi ga kdo kar takole malomarno in površno odpravil. Oster ugovor mu je silil na jezik. Pa zagonečne, brezbarvne oči detektiva, ki so ga mirno, hladno gledale, so mu vzele sapo. Velika zadrega ga je nenadoma obsla, zaman je iskal besede, da bi jo zakril.

»Moj dobri gospod Fernand —!« je začel obnavljaje se.

»Moj čas je dragocen, gospod Leblanc!« ga je prekinil mož v sivi suknji. »In doma je morebiti prav v tem trenutku vaš sin v nevarnosti —!«

In gospod Leblanc je plašen in prestrašen — vkljub vsem naporom, da bi ne bil — kar se je malo dostojanstveno odšel iz sobe.

3.

Drugo jutro, še osem ni bila ura, je gospod Leblanc ves razburjen planil v stanovanje detektivovo.

Tajni zaupnik gospoda notranjega ministra je tisto jutro zgodaj vstal. Pravkar si je pripravljaj čaj, samovar je brnel na mizi, sam pa je sedel poleg in bral najnovejši pariški časopis.

Ko je zagledal ranega gosta, je mirno vstal in časopis odložil.

Gospod Leblanc je dobesedno prilomastil v sobo. Jahalne hlače in škornje je nosil, ves je bil oškropljen z blatom. Naglo je jezdil, to mu je bilo videti. Njegov obraz je bil smrtnobled in mrzel pot mu je stal na čelu. Ustnice so mu trepetale in iz oči mu je gledala skorajda blazna groza.

Mož v sivi suknji ga je nežno pa odločno pospremil k stolu in tam se je gospod podprefekt sesedel, glava mu je klonila nazaj, ustnice so mu zasinele, zdelo se je, da se je onesvestil.

Detektiv je šel k omari, poiskal steklenico in kozarec in mu vlil žganja v usta. Okrepčalo ga je. Upri je oči v suhljato postavo detektivovo ter

Izšel je Lin II. zvezek!

Če niste še naročili

Karl Mayeva knjige?

Če čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostane bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila — Mariboru.

li njega in naposled je zlati dež moža pokopal pod seboj, da se je zadušil. — Zlatniki pa so padali, dokler ni bilo število polno. Tla niso mogla take teže prenesti in mrlič je z zlatom vred padel v klet. Prišli so ljudje in ko so izvlekli zlatarja izpod zlata, so rekli: »Le ni dobro, če pride sreča kar tako na debelo!« — Denar so si razdelili sorodniki zlatarjevi.

Med tem je bil kmet prispel na dom in je pokazal prstan svoji ženi. »Zdaj sva na konju. Kaj bi si želela?«

»Kaj bi bilo s tisto njivo, ki je tam blizu naše, saj sva si jo vedno želela?«

»To je premalo«, je menil kmet, »če eno leto pridno delava, si jo lahko kupiva. Tako sta storila in čez leto dni je bila njiva njuna in še nekaj denarja sta imela. »Vidiš, zdaj imava njivo in še vrh tega prosto željo«, je rekel kmet.

Tedaj je pomislila žena: »Kaj, če bi si želela še eno kravo in konjička?« — »Za tako malenkost ne bova potrošila prstanove moči. To lahko dobiva tudi tako.«

In res, čez leto dni sta imela kravo in konjička. Mož si je zadovoljno mel roke: »Zopet sva prišla dalje v blagostanju in želja je še naša. Midva imava res srečo!«

Žena pa je le silila, da bi izrekla željo, ki bi jo naj prstan izpolnil. Mož pa ni hotel o tem nič vedeti. »Še sva mlada in imava še dovolj časa za tisto edino željo, ki spi v prstanu. Počakajva še! Med tem časom delajva naprej in ti si lahko kaj lepega izmisliš.«

Tako je bilo. Delala sta in blagostanje je čudovito raslo. Kmet je postal imovit, vsa vas ga je upoštevala povsod in zelo spoštovala.

Tako so potekla leta. Tu intam je žena tako mimogrede opomnila moža na prstan in na željo, ali kmet jo je vedno vedel potolažiti, češ, še je čas in še prav ne veva, kaj bi si želela, in pri tem je sukal prstan na prstu, ali izgovoril ni nobene želje.

Po dolgih letih sta oba v isti noči mirno in brez bolečin umrla; želja pa ni bila izrečena.

Otroci in njih otroci so stali okoli krst in nekdo je hotel mrliču sneti prstan, a drugi so mu branili, rekoč: »Pustimo mu prstan! Vse življenje ga je imel zelo rad. Morda mu je bil drag spomin.«

Tako so pokopali kmeta s prstanom na roki, s tistim prstanom, ki naj bi bil čudodelni prstan, pa to ni bil, in je kljub temu prinesel v hišo toliko sreče, kakor pravi čudodelni prstan. Je pač nekaj čudnega na tem, kar je pravo in kar je krivo, in slaba stvar v dobri roki je več vredna kakor dobra stvar v slabi roki.

NAGRADA.

Bogataš je naletel na svojem izprehodu na starega moža, ki je vsajal orehovo drevesce. »Kak neumnež je ta starec!« je rekel svojim spremljevalcem. »Dela, kakor da bi bil še mladenič in da bo nekoč še užival sadove tega drevesa.« Spremljevalci so se začeli smejati, nakar je stopil bogataš k možu in ga je vprašal, koliko je star. »Čez 80 let gospod«, je bil odgovor, »ali Bogu bodi hvala, zdrav sem kakor mož 30 let.« — »Koliko časa, misliš, da boš še živel,« je nadaljeval bogataš, »da vsajaš v taki starosti tako mlada drevesca, ki rodijo zelo pozen sad? Čemu si si naprtil tako brezplodno delo?«

»Gospod«, je odgovoril starec, »zadovoljen sem, da vsadim drevo, ne da bi se brigal za to, ali bom užival sadove jaz, ali pa jih bo obral kdo drugi. Pravilno je, da delamo, kakor so delali naši očetje. Sadili so sadno drevje, katelega sadove mi zdaj jemo. Ker torej mi uživamo del onajih prednikov, zakaj bi bili napram našim naslednikom slabši, kakor so bili predniki do nas? Mislim, česar ne uživa oče, to žanje sin.«

Bogatašu je odgovor zelo prijal. Dal je starčku polno pest denarja. »Kdor bi mogel trditi«, je zaklical veseli starec, »da sem danes delal zaman, ko nisi vendar drevesce, ki sem ga vsadil, že prvega dne tako bogat sad? Zato je istina: Kdor dela dobro, dobi vedno za to bogato plačilo.«

USPEH DELA.

Delo ima lahko trojen uspeh. Prvi uspeh je nagrada, ki se dobi v denarju; drugi je v zavesti, da smo uporabili za kako delo pridnost in trud; tretji pa je v koristi, ki ga prinaša delo drugim ljudem. Ta je največ vreden.

KOLIKO JE VREDNO PTIČJE GNEZDO?

»Koliko je vredno ptičje gnezdo? No, to ne more biti toliko«, bo rekel marsikdo. Poglejmo si stvar поблиže!

Misli si, da veš zunaj na vrtu za gnezdece, katerem je pet ptičkov. Živalce morajo dobivati hrano in znano ti je, da so njihova hrana gosnice, ki jih prinašajo stari ptiči. Vsak izmed petih ptičkov potrebuje za življenje dnevno povprečno po 50 gosenic, to je — 250 gosenic.

Stara dva ptiča krmita mladiče povprečno štiri do pet tednov, recimo torej nekako 30 dni. Naših pet ptičkov požre v 30 dneh 30 krat 250 gosenic, to je 7500 komadov. Je-li, to je prav izdatna svotica!

Pa dalje!

Vsaka gosnica požre na dan, kakor so to izračunali prirodopisci, toliko listov in cvetov, kakor je sama težka. Pa vemo tudi, da hočejo gosnice v 30 dnevih mnogo za svoj vedno lačni želodec in da zato žro na levo in desno. Če požre vsaka gosnica dnevno samo eden edini cvet, ki bi bil lahko rodil sad, tedaj uniči v 30 dneh 30 sadov v cvetu; koliko cvetov gre v nič po 7500 gosnicah? No, to je skoro četrt milijona, manjka mu samo 25.000.

Misli si dalje, da je zlobna roka uničila gnezdece na vrtu in izvzela ptičke. 7500 gosenic ne bi poginilo in požrle bi 225.000 cvetov. Zlobnež bi nam bil namah uničil lepo množino jabolk, hrušk sliv i. dr.

Ali boš trdil še sedaj: Vrednost takega ptičjega gnezda menda ne bo tako velika?

s šklepetajočimi zobmi in hripavim glasom šepnil:

»Moj sin — moje dete — Ernest — je izginil! O moj Bog!«

Mož v sivi suknji mu je še dal žganja, pa mu pomirjajoče prigovarjal. Detektivovo mirno govorjenje je blagodejno vplivalo na potrtega moža. Polagoma so se mu vračale moči.

»Pripovedujte mi, kaj se je zgodilo!« mu je prijazno pravil in s prav zgledno potrpežljivostjo kos za kosom izvlekel iz njega več ali manj razumljivo poročilo o dogodkih, ki so spravili nesrečneža skoraj ob pamet.

Nesreča se je začela, kakor običajno, po klepetavosti neke ženske. Margot ji je bilo ime, žena je bila enega izmed delavcev v Les Colombiers in je opravljala tudi službo perice pri hiši.

Na večer tistega dne, ko je bil gospod Leblanc prvokrat na obisku pri zaupniku notranjega ministra, je prinesla perica Margot košaro posušenega perila v hišo in se je ustavila v kuhinji, da bi popila čašo kave in poklepetala z družino. Med pogovorom je omenila sobarici Ani, kako umazano in blatno da je vsakokrat Ernestovo perilo.

»Trudila sem se kar moč s perilom, veste!«

je pripovedovala, »pa glejte, kako je! Tile madeži ne bodo nikdar izginili! Sem tudi povedala gospodični Vaillant, da ne bodo. Ona je namreč že sama skušala odpraviti madeže, še preden je perilo meni dala. Ampak veste, to pa tudi ne gre, da leta otrok po takim vremenu zunaj! Do pasu se je moral zmočiti, da je tak prišel domov.«

Ana je seveda vse povedala gospé Leblanc. Gospa Leblanc se je vznemirila, saj je že zdavnaj prepovedala otrokom hoditi v gozd ob deževnem vremenu. Poslala je po perico. Ta pa se ji je v obraz smejala, ko ji je rekla, da ne razume, kako da more biti Ernestovo perilo tako blatno in mokro, ko vendar otroka nista bila zunaj, odkar je vreme deževno.

»Niso bili zunaj —?« je vzkliknila žena. »Da niso bili —? Še ono noč, ko je moj mož iskal tisto izgubljeno kravo, še takrat je videl gospoda Ernesta, da je šel z gospodično Vaillant. Po polnoči je bilo in deževalo je v curkih. In moj mož je dejal, da —.«

»Je že dobro! Hvala vam, Margot«, jo je prekinila gospa Leblanc.

Počakala je, da je perica odšla iz hiše, in je koj poslala po gospodično Vaillant.

Topot niso pomagale nobene prošnje. Odgo-

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

REŠITEV ZADNJIH UGANK:

1. Učitelj. 2. Bil je eden stari oče in tako je to mogoče. 3. Hči. 4. Čevlji. 5. Odmev. 6. Senca. 7. Nikolj, ker je vedno noč vmes. 8. Veter.

REŠITEV NALOGE:

Pregovori, ki jih je bilo treba sestaviti, se glase:

1. Vračaj hudo z dobrim!
2. Zunaj lepota, znotraj praznота.
3. Prepovedan sad ima čudno slast.
4. Lastna hvala, cena mala.

VPRAŠANJA:

1. Kdo se prerine neslišno skozi grmovje?
2. Koliko časa gre vrč na vodo?
3. Kdaj je najboljši čas za jed?
4. Kdaj postane bogataš berač?
5. Koliko časa lahko nosimo vodo v situ?
6. Kako dolgo spi konj po noči?

NALOGA:

Vzemi dve vžigalici in položi z njima najprej številko »pet« in potem številko »deset«, a streti ali upogniti ju ne smeš!

SMEŠNICE.

Ima tudi prav. Učitelj razpravlja v šoli v prirodoznanstvu o živalskih plemenih in pravi, da so nekatere zveri mačjih in plemena, druge pasjega plemena itd. Ko vidi, da Ivanček ne pazi, ga nenadoma vpraša: »Ivanček, kaj je tigger?« — Ivanček pa, ki se je baš prav iskreno zabaval s svojim sosedom, naglo odgovori: »Tiger je vse, kar dobi!«

Pravi vzrok. Tinče in Tone sta se drsala po ledu. Tonetu se udre led in zadel je v veliko nevarnost. Tinče se trudi na vse moči, da bi tovariša rešil, in po napornem delu se mu je res posrečilo, da ga je potegnil na varno. Ljudje, ki so uprav tedaj prihiteli, so ga radi pogumnosti zelo hvalili. Neka gospa ga je vprašala: »Kako je to mogoče, da si tako srčen Saj si se podal tudi sam v največjo nevarnost!« — »Kaj sem hotel

storiti«, je odvrnil Tinče, »ko pa ima Tone moje drsalke na nogah!«

Nima pravice. Oče je kaznoval sinčpa in ga je pri tem parkrat udaril po glavi. Gospod: »Tega ne smete storiti! Udarite ga rajši po tisti strani telesa, ki je za to primerna ne pa po glavi.« — Oče: »Ne smem, tisti del je rezerviran za gospoda učitelja!«

Mora pomisliti. Učiteljica je dajala otrokom lepe nauke. Rekla je: »Človek ne sme biti maščevalen; odpustiti mora tistemu, ki ga je razžalil, ali ki mu je napravil kaj hudega. Kaj bi torej ti, Matijče, storil, če bi te kak fant udaril?« — Matijče: »Najprej bi pogledal, kako velik je.«

Dobri primeri. Učitelj: »V nekaterih lastnostih nas živali presegaajo. Kdo ve

za kak primer?« — Prvi učenec: »Pavu raste pisana obleka na telesu, moji mami pa ne.« — Drugi učenec: »Kamela lahko živi par dni brez pijače, moj oče pa ne.«

Revež. Otroci so slišali v zgodovini, da so starogrški poganski bogovi kaznovali Prometeja, ki jim je ukradel ogenj ter ga prinesel ljudem, tako, da so ga priklenili na skalo in vsak dan mu je orel izkljuval jetra, ki so mu ponoči zopet dorasla. — Mihec je vzdihnil: »Ubogi orel!« — Učitelj: »Zakaj pa on?« — Mihec: »Ker je moral vsak dan jesti jetra.«

Čuden oglas. V nekem časniku je bilo naznanjeno: Takoj lahko vstopi pri meni v službo deklet, ki zna otroke varovati in kuhati.

5 mesecev na Palma namesto 2 meseca na usnju

Vse ... Cas ... Denar ...

Zasluzek ... Ves ...

2 ... 5 ...

namesto 2 ...

Vse ... Denar ...

... En klio je danes odločujoč

... Cas je denar, denar je moč

... Delovni čas zaslužek nudi

Štedljivost je dobiček tudi
Kar mesto dveh pet mesecev drži
Prihrani denar in mesce tri.

PALMA

Učiteljica je morala iz hiše in sicer najpozneje drugo jutro. Čemu da je vlačila otroka sredi noči s seboj ven v dež, tega si gospa Leblanc niti misliti ni mogla. Ali zato, da bi jo ščitil pred Lavernayem, pred kletarjem, ki je hodil za njo? Kar koli je že bilo, dekletu ni bilo za odgojiteljico in prej ko je odšla, bolje je bilo za vso hišo.

Vse to se je zgodilo včeraj predpoldnem, tako je pripovedoval gospod Leblanc. In čudno, gospodična Vaillant je odpoved sprejela čisto mirno, ni ne odgovarjala, ne ugovarjala. Skromno je rekla: »Že dobro, gospa!« pa je šla in začela pospravljati svoje reči. Drugo jutro bi jo odpekljali v Alençon.

Tisto jutro, komaj dve uri je bilo temu, pa je prihitela sobarica Ana brez sape, vsa blede in prepadla, k gospé Leblanc z novico, da Ernesta ni v sobi in da ga vobče ni nikjer najti.

Prestrašena je gospa Leblanc nemudoma poslala po gospodično Vaillant, pa čez nekaj minut se je vrnila Ana s poročilom, da tudi gospodične ni nikjer. Preiskali so hišo od podstrešja do kleti, preiskali so vrt in park in delavci so potegnili ribiško mrežo po jarku, ki teče okrog poslopja. Gospodične Vaillant ni bilo nikjer.

Gospa Leblanc se je onesvestila, gospod Leb-

lanc pa je nemudoma dal osedlati konja, da bi pohitel v Alençon ter obvestil policijo in svojega zaupnika, tajnega detektiva gospoda notranjega ministra.

Oblačil se je v svoji sobi in ko je slučajno pogledal skozi okno, je videl gospodično Vaillant teči po vrtu proti hiši. Pa v kakem stanju! Lasje so ji razpuščeni viseli po ramenih, obraz ji je bil ves spačen od groze, njena obleka je bila vsa mokra in blatna in z rokami je krilila po zraku kakor blazna. Hlapci so delali na vrtu, plašno so se ji umaknili in strmeli za njo, nihče je ni zadržal, nikomur ni niti na misel prišlo, da bi skočil za njo.

Strašna slutnja je obšla gospoda Leblanc. Planil je iz sobe in stekel po stopnicah, da bi dekletu prestregel in zvedel od njega, kaj je storilo z otrokom, še preden bi si utegnili morebiti seči po življenju.

Dekle je pribežalo čez mostič, ki je ležal čez grajski jarek, pa se nenadoma obrnilo in planilo skozi stranska vrata v hišo. Ko je gospod Leblanc prihitel po glavnih stopnicah v pritlično vežo, je čul, kako je bežala po stranskih stopnicah, ki so peljale iz kuhinje v prvo nadstropje. Kriknil je služinčadi, naj jo zadržijo, vse je kri-

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-
rajevo knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.—
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Velika moda

so spomladanski in letni plašči, posebno če so fini in krasno izdelani. Predno si letos nabavite plašč, pod nobenim pogojem ne opustite si preje ogledati novi ilustrovani cenik veletrgovine **Stermecki**, radi tega pišite še danes po njega, ker ga prejmete popolnoma zastonj. Cene plaščev so: modno križasti 258 Din, moderno melirani 350 Din, kasha 410 Din, kasha z svilo podložena 585 Din, coverkot 600 Din, kasha dunajski modeli 840 in 1115 Din. Razen tega najdete v ceniku krasne modele od bluz, kostumov, kril, otroških obleke in več tisoč slik od različnih drugih predmetov. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

Veletrgovina **R. STERMECKI, CELJE**, štev. 24. Slov. 159

Pohištvo — Preproge

posteljnina, vložki, modrazi, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina l. t. d. najboljše in najceneje pri **KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka 20** Brezplačni cenik. 581 Brezplačni cenik.

Veletrgovina z železnino PINTER & LENARD, MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA 32—34

Traverze, cement, železo, poljedelsko orodje, kovanje za stavbe, orodje za kovače, mizarje itd., štedilniki, kuhinjska posoda, v veliki izbiri in po najnižjih cenah.

Peugeot

bicikli, damski in moški v splošnem priznani kot najboljši v materijalu in teku se dobijo za ceno od Din 1450 naprej v trgovini 677

A. Bremec v Celju, Miklošičeva ulica 2

Apno in cement

najceneje v glavni zalogi 471

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

Vodnikov trg 4.

Okvirje za okne in vrata se proda. Maribor, Gregorčičeva ulica 25. 681

Proda se velika visoko prtilična, podkletena hiša, primerna za gostilno, trgovino ter troje gospodarskih poslopij s prešo in okoli 14 oralov prvovrstnega posestva ob križišču 2 cest, 4 minute od cerkve, skupno ali na kose. Dalje se proda žetlarija s hišo, gospod. poslopji, prešo in 8 oralov zemlje. Oglasiti se je pri Franc Koserju v Juršinih štev 4 pri Ptuj. 681

Prodam zaradi selitve lepo posestvo 10 minut od glavne ceste v Paradižu pri Sv. Barbari v Halozah, obstoječe iz 4 oralov gorja, sadonosnika, njive, gozda, 50 hl izbornega vina lastnega pridelka in jabolčnice. R. Mioni, poštna hiša Ptuj. 656

VOZNI RED
veljaven od 15. maja, je izšel. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 2 Din.

Zopet prihajajo one

naše stare bolečine, kadar se vreme spremeni. Za ude, za glavo, za zobe, roke, noge, za celo telo, pri revmatskih trganjih ter drugače je Fellerjev Elsafluid ono že 23 let preizkušeno zaščitno sredstvo, pravi blagodar v hiši. Upotrebi se na zunaj in znotraj. Dobliva se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo, naročite po pošti vsaj za 62 Din naravnost pri lekarnarju **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrj 341, Hrvatska.** A za želodec: Elsa-kroglice 6 škatljic 12 Din.

Velik promet - majhen dobiček!

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štofi za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi več sto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča trdka

IVAN MASTNAK, CELJE

Kralja Petra cesta št. 15

228

Mizarji!

Okras za mrtvaške rakve, tančice, zglavnike, tapete itd. nudi najugodnejše **galanterijska trgovina DRAGO ROSINA, Maribor, Veirinska ul. 26**

Ovčje, kozličje, kozje

in vse vrste kože od domačih in dirjih živali kupuje po najvišjih cenah I. RATEJ, trgovec, SLOV. BISTRICA. 402

Zajamčene kose, brusne kamne in srpe kupite najboljše pri Josipu Jagodič, Celje, Glavni trg. Zaloga trboveljskega portland cementa, železnine za pohištvo in stavbe. Vodne žage in pile. Pocinkana pločevina. Špicerijsko blago. Nakup kuhanega masla. 672

Sprejemem dva močna kovaška učenca: Ivan Spolenak, Breg pri Ptuj. 655

!!! Kupim srednje posestvo v ravnini, s prvovrstno zemljo, na prometnem kraju, blizu železnice. Cenj. ponudbe na I. Gradišnik, drevesničar, Dobrna pri Celju. 637

Hiša z vinogradom pri Mali Nedelji, primerna za nadaljevanje gostilne in trgovine, se radi družinskih razmer proda. 657

čalo in letelo za njo, pa preden so jo dohiteli, je šinila v spalnico svojega gospodarja in zaklenila vrata za seboj.

»Lahko si mislite,« je končal nesrečni podprefekt, ki je ves razburjen govoril v pretrganih stavkih, da ga je detektiv le s težavo razumel, »lahko si mislite, kako sem butal na vrata in zahteval, naj mi odpre! Ni mi odgovorila, le čisto razločno sem čul, da razbija in tolče v skrajnem kotu sobe. Les Colombiers je stara stavba, vsa vrata so trdna, vrata v mojo in ženino spalnico pa so nenavadno močna, iz debele hrastovine so in s silnimi železnimi oboji okovana. Vlomiti se niso dala izlahka. Pa tudi ni bilo varno. Kdo ve, kaj bi si bilo deklet storilo, še preden bi prišli do njega. Okna spalnice se odpirajo naravnost na grajski jarek in ta je pod okni nad tri metre globok!

Postavil sem dva služabnika za stražo pred vrata in jima strogo naročil, da ji pod nobenim pogojem ne smeta pustiti uiti, pa šel v park pod okna spalnice. In tam ob robu jarka sem prvičkrat v življenju opazil, kaka mračna, neprijazna stavba je moja hiša. Sivo, starikasto zidovje se dviga trdo iz vode, prava srednjeveška, mrka trdnjava je. In tam sem stal in gledal gori k

oknom. Zaprta so bila, oknice spuščene, Bog sam vedi, kaj je počenjala, zaprta in zaklenjena, v moji sobi, in zakaj ni hotela odpreti. Morebiti —

Nesrečni oče je zatisnil oči, kot bi ne hotel videti strašne možnosti, ki mu jo je slikala prestrašena domišljija, vse telo se mu je streslo.

»Niste poskusili z lestvo —?« je pripomnil mož v sivi suknji.

»Bi nič ne pomagala! Na tistem mestu je jarek pod zidom nad osem metrov širok! Mislil sem na lestvo, vobče na vsako možnost sem mislil. Napenjal sem možgane —

Le kar mislite si, gospod! Moj sinček Ernest je izginil in morebiti je le tisto nesrečno deklet tam gori vedelo, kam je izginil —

»In vaš kletar Lavernay?«

»Šele ko sem spoznal, da si ne morem pomagati, sem se spomnil nanj. Nihče ni vedel, kje da je. Tudi on je izginil.«

In tedaj je prekipelo ubogemu Leblancu srce od bridkosti in obupa, planil je na noge in zgrabil detektiva za roko.

(Dalje prih.)

samo onemu, ki zaa
emeljarstvo nese, kmeljarit in kmelj pro-
44. Kupite zalo knjigo HMEljARSTVO! Stane Din 50, vezana
Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obresni meri.

 Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

Na drobno in na debelo.

Za kovače

angleški koks, kovaški premog, oglje in vsa železnina se kupi najceneje v veletrgovini

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR
Vodnikov trg 4. 504

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

KILNE PASE

trebušne obveze, proti višjemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijevе nogavice in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah. 121

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA,
bandažist, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pismana naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Šamot opeka in šamot moka

se nabavlja najceneje v tovarniški zalogi

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

Vodnikov trg 4.

Revolucija
v mizarški stroki!
MIZARSKI LES
INFORMACIJE DAJE
DRUŠTVO ZA OBRTNE
POTREPNOSTI
U OSIJEKU.

434

Ia modra galica
98/99% „Montecatini“, fino žveplo „Ventilator“

se dobi po najnižji ceni pri tvrdki AUGUST ZLAHTIČ, Maribor, Grajski trg 1. 588

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco

Mostin.

Istotako dober rum s rumovim cvetom

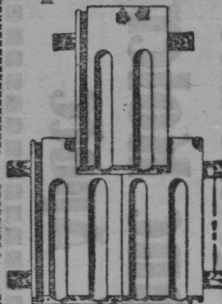
oboje dobite le v Drogeriji Wolfram, Maribor Slovenska ulica. 894

Oglašujte

Opckarna F. P. VIDIC & KOMP.

v Janeževcih pri Sv. Urbanu,
Slov. gorice

nudi v poljubnih množinah prvovrstne
zarezane strešnike.

Pravilno žgano gosto blago, prezimi dobro in se ne lušči, ker ne vsebuje apna tudi ne vsrkava tako vode kakor nekateri drugi izdelki. Prekrije ravno kakor bobrovec, ter se doseže dobro zaprto streho in gost strešni krov. 593

Pšenična kava.

Vidrove kave, ki jo je pred vojsko razpošiljala tudi v Slovenijo češka tvrdka Vidra iz Prage, se še marsikdo spominja. Vidra je tudi izdajal znani časopis »Domači prijatelj«. Vidrova kava je pšenična kava in še sedaj zelo priljubljena na Češkem, a v Jugoslavijo se radi visoke poštne in carine ne pošilja več. V Beogradu se izdeluje po isti metodi kod Vidra na Češkem pšenična kava »Java«. Bivši naročniki Vidrove kave v Jugoslaviji bodo brez dvoma radi naročevali »Java« pšenično kavo, ker vedo kako izvrstna je pšenična kava.

Pšenica je najžlahtnejše žito, je boljša nego ječmen ali rž.

Iz pšenice se dela najboljša moka, najboljši kruh in tudi najboljša kava. — Kava iz pšenice je boljša nego iz ječmena ali rži.

»Java« pšenična kava je žgana iz lepe banaške pšenice po preizkušeni moderni metodi.

»Java« pšenična kava je izvrstna, zelo redilna, izdatna in zelo okusna.

»Java« pšenična kava ne razburja živcev in srca, temveč krepi telo in duha. Je primerna zdrava hrana za otroke in odrasle, za slabotne in čvrste, za duševne in telesne delavce.

»Java« pšenična kava je zelo okusna ter jo z užitkom pije vsak, tudi tisti, ki sicer ne mara kave.

»Java« pšenična kava je zelo izdatna, se je ne sme preveč zakuhati in je torej zelo poceni. Razumna, štedljiva gospodinja uporablja torej le »Java« pšenično kavo.

»Java« pšenična kava ima okus kakor prava kava. Za otroke se kuha sama, za odrasle tudi sama ali pa kot pridane k pravi kavi.

»Java« pšenično kavo razpošiljamo po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi.

Vsakemu 5 kg zavoj »Java« pšenične kave je kot darilo pridjana lepa skodelica za kavo.

Če hočete piti res dobro kavo in poceni, naročite »Java« pšenično kavo. Kdor poskusi, je zadovoljen in naš stalen odjemalec. Prepričajte se in naročite »Java« pšenično kavo.

Priporočajte »Java« pšenično kavo svojim znancem — Kdor pridobi deset naročnikov, dobi en 5 kg paket »Java« pšenične kave brezplačno in poštne prosto. 659

PRIZIONA KAFE »JAVA« K. D., BEOGRAD, Lomina 11/e.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih **obrestuje na jugodnejše.**

Za vse obveze Oblasne hranilnice mariborske oblasti **jamči mariborska oblast** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.
Zato je zavod najvarnejši v celni oblasti.

Rentni davek plačuje hranilnica sama in ga vlagateljem ne odteguje. 662 Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

VICIN SO SI VSI CILINI

Klobuk,
izgotovljene o-
bleke, čevlje, nogavice
i. t. d.

samo iz

trgovske hiše

Franc Kolerič

Apāč

Obične za-
in žensko blago, po-
stavljeni in živalsko perilo
in ženske, moške

686

Velika izbira
kamgarna,
popilna, svilo že od
20 Din
naprej se dobi

pri 108
I. TRPIN - u
Maribor, Glavni trg 17

Inserirajte!

Vsakdo najde nekaj!

Koliko bi muke, časa in jeze prihranili, kadar bi znali, kako malo denarja je potrebno, da si nabavite dosti tega, kar Vam vsaki dan nešteto-krat donša koristi in veselje. Vsaki dan nastanejo

Novi čudežni izumi

vsakovrstnih predmetov za dnevno uporabo. Treba, da samo enkrat prelistate veliki ilustrovani slajdni cenik svetovne otpremne tvrdke

H. Suttner, Ljubljana

štej. 992

Čudili se bode, koliko je stvari, katere potrebujete tudi Vi, pa jih še ne poznate. Povrh tega Vam nudi ta cenik velikansko izbiro oblačilnih, hišnih ter oaletnih predmetov, kakor tudi potrebščin za vsako priliko.

Cenik dobite brezplačno

ako še danes pošljete Vaš točni naslov na tvrdko H. Suttner.

Popolno orodje za urarja se prodaja
Maribor, Vetrinjska ulica 8 676

Mapec išče službo pri boljši družini ali v župnišču,
Naslov v upravi. 674

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-poseselnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.